

PROGRAMACIÓN 6º

CURSO 2020-2021

JORGE A. VÁZQUEZ BLANCO (Matemáticas,
L. Galega, C. Sociais, Plástica e L. Castelá)

SARA EDREIRA TARELA (C. Naturais)

CRISTINA ITURRIOZ MUÑOZ (Valores)

C.E.I.P. FELICIANO BARRERA

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	5
2.1. Introducción	5
2.2. Contextualización	5
2.2.1. O centro	5
2.2.2. O alumnado.....	7
2.2.3. As familias.....	7
2.2.4. Situación sociolingüística do alumnado.....	7
2.2.5. O alumnado de 6º de Educación Primaria	8
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	8
3.1.Vinculación entre as competencias clave e os obxectivos da educación primaria.....	9
3. PROGRAMACIÓN DAS ÁREAS	12
4.1. Matemáticas.....	13
4.1.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	13
4.1.2.Temporalización	27
4.1.3.Concrecións metodolóxicas	28
4.1.4.Materiais e recursos didácticos	28
4.1.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	29
4.1.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	31
4.1.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.....	32
4.2. Lingua castelá e literatura	34
4.2.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	34
4.2.2.Temporalización	47
4.2.3.Concrecións metodolóxicas	48
4.2.4.Materiais e recursos didácticos	48
4.2.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	48
4.2.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	51
4.2.7 Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.....	52
4.3. Lingua galega e literatura.....	54
4.3.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	54
4.3.2.Temporalización	68

4.3.3. Concrecións metodolóxicas	69
4.3.4. Materiais e recursos didácticos	70
4.3.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	70
4.3.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	73
4.3.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.....	74
4.4. Ciencias sociais	75
4.4.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e instrumentos de avaliación	75
4.4.2. Temporalización	85
4.4.3. Concrecións metodolóxicas	85
4.4.4. Materiais e recursos didácticos	86
4.4.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	86
4.4.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	89
4.4.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.....	90
4.5. Ciencias da natureza. (Sara Edreira Tarela).....	91
4.5.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	91
4.5.2. Temporalización	100
4.5.3. Concrecións metodolóxicas	101
4.5.4. Materiais e recursos didácticos	102
4.5.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	102
4.5.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados.....	105
4.6. Valores sociais e cívicos. (Cristina Iturrioz Muñoz)	107
4.6.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	107
4.6.2. Temporalización	118
4.6.3. Concrecións metodolóxicas	118
4.6.4. Materiais e recursos didácticos	119
4.6.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado	119
4.6.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados...	121
4.6.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.....	122
5. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO	123

6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	123
7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	124
8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	125
9. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS E PROCESOS DE MELLORA	126
10. PLAN DE RECUPERACIÓN	126
11. MEDIDAS PARA A ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL.....	127

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

2.1. Introducción

A Programación Didáctica do sexto curso de Educación Primaria é froito dunha reflexión e dun consenso de todo o profesorado, tendo como punto de partida Real Decreto 126/2014 e o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia adaptando as súas propostas ao noso ámbito de actuación e ao noso entorno.

O noso Proxecto propón un modelo de ensino-aprendizaxe comprensivo que se enmarca dentro do paradigma da educación universal (global ou integral) que debe preparar a todos os cidadáns para ter éxito na vida, a través da adquisición e o desenvolvemento das Competencias Clave.

Entendemos que a función do ensino é facilitar a aprendizaxe do alumnado, axudándoo a construír, adquirir e desenvolver as Competencias Clave que lles permitan integrarse na sociedade do coñecemento e afrontar os continuos cambios que impoñen en todas as ordes da nosa vida os rápidos avances científicos e o avance da tecnoloxía.

Así, a aprendizaxe das competencias clave, aínda que vai ligada ás áreas de coñecemento e aos estándares de aprendizaxe fixados nelas, é global e adquirírase a partir da súa contextualización en situacións reais e próximas ao alumno para que poida integrar diferentes aprendizaxes, tanto as formais, como as informais e non formais, e utilízalas de forma efectiva cando lle resulten necesarias en diferentes situacións e contextos.

A Programación docente será unha opción flexible e aberta á experimentación, podendo ser modificada e mellorada segundo o resultado da avaliación. A través da súa posta en práctica axustaremos os procesos e comprobaremos a validez e adecuación de cada un dos seus elementos.

2.2. Contextualización

2.2.1. O centro

O centro atópase nun val, no núcleo rural de O Casal, lugar da Parroquia de San Xulián de Guláns, pertencente ao Concello de Pontearreas (Pontevedra), a unha distancia de 5 Km da cabeza do municipio e a uns 26 km de Vigo. Dita parroquia conta con uns 718 habitantes (datos 2018), distribuídos en 23 entidades de poboación, nas que a maioría das vivendas son de tipo unifamiliar agrupadas en barrios dispersos.

Polo que respecta ao nivel socioeconómico da poboación de Guláns, pódese considerar de clase media-baixa. A presenza do sector secundario é practicamente inexistente e a maioría dos habitantes traballan no sector primario e terciario, sendo os homes os que fundamentalmente realizan traballos remunerados, mentres que a maioría das mulleres dedícanse ás labores do fogar e ao cultivo dos campos para autoconsumo e, aínda que en menor medida que anos atrás, parte desta produción vai destinada a unha posterior venda no mercado de Ponteareas. Caben destacar no sector primario a existencia das “Canteiras de Couso” e o cultivo de pementos, potenciado coa concesión da denominación de orixe “Pemento de Guláns”.

En canto á situación sociocultural, a parroquia de Guláns conta con diversas instalacións e actividades culturais, entre as que se atopan:

- A Avisoureira: unha casa cultural que conta cunha cafetería, un gran salón de actos, unha pequena biblioteca, tres ordenadores con acceso a internet, zona de recreo con pistas deportivas, parque infantil, ... Pola cercanía do noso centro e pola calidade das instalacións e o recinto, é habitual que realicemos algunhas actividades do centro nesta casa cultural.
- Banda de Música Unión de Guláns: unha das bandas máis antigas e con maior historia de todo Galicia.
- Escola de música da Banda de Música Unión de Guláns: está autorizada pola Consellería de Educación e asisten moitos dos alumnos/-as do centro.
- Asociación Cultural de Guláns: organiza varias actividades culturais, lúdicas e de formación (bailes de salón, ioga, pilates, actuacións, espectáculos, festas, ...)
- Comunidade de Montes San Cibrán: realiza unha labor de xestión e conservación do medio natural e subvenciona actividades e obras para toda a parroquia.
- Rancho de Reis de Guláns: un grupo que mantén vivo unhas danzas ancestrais típicas da zona sur de Pontevedra que só se bailan nas datas próximas ao Nadal. Varios alumnos/-as do centro pertencen a este grupo.
- Ao longo do ano hai outras asociacións que realizan actividades diversas nas que tamén adoita participar o alumnado do centro (comisións de festas, grupo dos rastrexos, asociación do pemento de Guláns, grupo de catequese, ...)

A vila de Ponteareas atópase a uns 9 km do centro. Alí as familias teñen acceso a biblioteca, museo, actividades culturais, ... O principal problema é que non se dispón dunha rede de transporte público adecuada, polo que moitas familias non teñen un fácil acceso á vila. Este problema existe tamén coa conexión con Vigo, que ten unha maior oferta cultural e está a uns 25 km, pero non tódalas familias dispoñen de coche propio para poder desprazarse ata alí.

2.2.2. O alumnado

Este curso contamos con 108 alumnos/-as procedentes principalmente de Guláns, Cristiñade e Ganade (Parroquia de Areas). En xeral, o alumnado pertence a familias dun nivel socioeconómico e cultural medio-baixo.

En xeral é un alumnado non conflitivo, cun ambiente familiar que se atopa dentro do considerado como normal sen problemáticas graves de risco de exclusión social, alcoholismo, drogodependencia, abandono familiar, ... Existe algún caso concreto que xa conta co apoio dos servizos sociais do Concello.

No centro non hai alumnado doutras nacionalidades. Atopamos algúns pais e nais procedentes doutros países (Portugal e Brasil) e algúns nenos/-as que, aínda que foron adoptados por familias do lugar, proceden tamén doutros países.

O alumnado, en xeral, non presenta grandes desfases entre o seu nivel de coñecemento e a súa idade. Aínda así, aproximadamente un 30% do alumnado está considerados como alumnado con necesidades educativas e precisa dunha especial atención en distintos ámbitos da aprendizaxe.

2.2.3. As familias

As familias están organizadas en torno á ANPA. A ANPA funciona ben e adoita coordinarse de forma moi correcta co centro e coas familias. Tamén adoitan ter propostas interesantes para o alumnado e para o centro. Todo isto redunda en beneficio da boa relación existente entre tódolos membros da comunidade educativa.

As familias adoitan estar sempre dispostas a colaborar co centro en todo o que se lles pide. En xeral, salvo raras excepcións, preocúpanse pola educación dos seus fillos e fillas, asistindo de maneira periódica ás reunións cos titores, así como ás reunións xerais e ás distintas actividades organizadas polo centro. Ademais sempre colaboran nas actividades que propoñen os distintos equipos de dinamización e os titores e titoras.

Dende o centro mantense coas familias unha comunicación continua e eficaz a través de distintos medios (circulares, teléfono, reunións, ...).

No que respecta a aquelas familias cunha situación problemática ou delicada, mantense un contacto frecuente cos servizos sociais do Concello de Pontearreas.

2.2.4. Situación sociolingüística do alumnado

Polo que respecta ao alumnado, a pesar de pertencer a un medio rural, a maioría fala castelán. Cada ano vaise perdendo un número maior de galego falantes.

2.2.5. O alumnado de 6º de Educación Primaria

A aula de 6º está composta por 18 alumnos/as (10 nenas e 8 nenos). Hai unha alumna nova que ven doutro centro de Pontearreas, a cal faráselle un avaliación inicial para coñecer os seus coñecementos previos.

Todo alumnado ten superados os obxectivos de tódalas materias do 5º curso de primaria., excepto dúas nenas que non superaron as materias de C. Sociais e unha que non superou Matemáticas, L. Galega e C. Sociais e que o curso pasado estaba repetindo 5º. A maioría, excepto estes tres teñen as competencias clave adquiridas.

Na materia de valores sociais e cívicos / relixión católica, 1 alumno e 1 alumna saen da aula co mestre de relixión e 16 quedan co mestre en valores sociais e cívicos.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Enténdese por competencias as capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Unha competencia supón a combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz. Xa que logo, as competencias considéranse como coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, se poden desenvolver tanto no contexto educativo formal, a través do currículo, coma nos contextos educativos non formais e informais; conceptualízanse como “un saber facer” que se aplica a unha diversidade de contextos académicos, sociais e profesionais.

- ✓ Comunicación lingüística (CCL).
- ✓ Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- ✓ Competencia dixital (CD).
- ✓ Aprender a aprender (CAA).
- ✓ Competencias sociais e cívicas (CSC).
- ✓ Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- ✓ Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e reconfiguración dos contidos dende un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se

estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Enténdese por obxectivos os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

3.1.Vinculación entre as competencias clave e os obxectivos da educación primaria

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
<p>a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p>
<p>b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender</p>
<p>c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.</p>
<p>d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Conciencia e expresións culturais</p>
<p>e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.</p>	<p>Comunicación lingüística. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.</p>
<p>f) Adquirir, cando menos, nunha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender</p>	<p>Comunicación lingüística. Aprender a aprender.</p>

mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.	Competencias sociais e cívicas.
g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender. Sociais e cívicas. Conciencia e expresións culturais.
j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.	Conciencia e expresións culturais. Comunicación lingüística. Dixital.
k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Sociais e cívicas.
l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Sociais e cívicas.
m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Sociais e cívicas. Conciencia e expresións culturais.

<p>n) Fomentar a educación vial e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.</p>	<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p> <p>Sociais e cívicas.</p>
<p>o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, destacando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.</p>	<p>Sociais e cívicas.</p> <p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</p> <p>Conciencia e expresións culturais.</p>

3. PROGRAMACIÓN DAS ÁREAS

Enténdese por **contidos** o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que conforman a ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias.

Enténdese por **criterios de avaliación** o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende

Enténdese por **estándares de aprendizaxe** as especificacións dos criterios de avaliación que permiten avaliar e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables e medibles para graduar o rendemento ou logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas

Os criterios de avaliación relaciónanse directamente cos estándares de aprendizaxe avaliábeis, e non se crean propios criterios, e eses estándares conéctanse coas competencias clave. Por outra banda, os criterios de avaliación deben lograr en cada disciplina, e, neste sentido, os contidos non son máis que os medios para acadalos.

En cada área os contidos agrúpanse en bloques, o que non supón unha secuencia nin implica un ordenamento, o que permite organizar de diferentes formas os elementos curriculares e adoptar a metodoloxía máis axeitada para cada grupo de alumnos e alumnas aos que van dirixidos.

Enténdese por **grao de consecución** o nivel mínimo de adquisición de cada un dos estándares de aprendizaxe directamente relacionado con estes, xa que se trata do seguinte nivel de concreción dos mesmos. Este segundo nivel é o grao mínimo de consecución que se esixe para que o alumnado poida superar a materia.

Enténdese por **procedementos de avaliación** o xeito de avaliar, as probas, ferramentas ou instrumentos utilizados, e a variedade de medios para avaliar, que van dende a tradicional proba escrita ata a observación directa, pero sempre con variedade. A elección dos máis apropiados depende en gran medida do tipo de actividade de que se trate. É necesario utilizar o instrumento de avaliación máis adecuado ás nosas necesidades. Dada a cantidade de elementos de ensinanza

ser ricos e variados, proporcionando información dende distintos puntos de vista. Debido a isto, é necesario recorrer a estratexias educativas que busquen avaliacións de tipo cualitativo e non unicamente cuantitativas.

4.1. Matemáticas

4.1.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS						
b g	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.	- É quen de facer un traballo de investigación aplicando os coñecementos adquiridos seguindo a estratexia máis axeitada. - Comprende o proceso a seguir para levar a cabo un traballo de investigación.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g i	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	- É quen de elaborar e presentar un pequeno informe sobre o traballo levado a cabo.	CMCT CCL CAA CSIEE CD	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias probas escritas
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	- Esfórzase por practicar e exercitar a resolución dun problema empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación. MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento	- Esfórzase en practicar a resolución de problemas tratando de atopar todas as posibles solucións con orde e rigor tratando de superar os atrancos que poidan xurdir. - Esfórzase por practicar e exercitar a resolución	CMCT CAA CMCT CCL	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			(clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	dun problema empregando diferentes estratexias e sendo capaz de desenvolverlas e explicalas todas.	CAA	Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g i	B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	- Comprende o proceso para a resolución dun problema.	CMCT CAA CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.	- Emprega as novas tecnoloxías para desenvolver o seu traballo diario.	CMCT CD CAA CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g i	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.	- É quen de facer un traballo de investigación aplicando os coñecementos adquiridos e empregando as ferramentas tecnolóxicas máis axeitadas. - Ten a autonomía suficiente para a realización de tarefas empregando as TICS máis axeitadas. 3. Interesase pola recollida de información a través da observación, a experimentación e o emprego das TIC	CMCT CD CAA CCL CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
BLOQUE 2. NÚMEROS						
b e g	B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. B2.2. A numeración romana.	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	- Escribe e le cantidades representadas no sistema de numeración romano aplicando as regras do mesmo.	CMCT CCEC	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<p>B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números.</p> <p>B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras.</p> <p>B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc.</p> <p>B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras.</p> <p>B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas.</p> <p>B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica.</p> <p>B2.9. Os números decimais: valor de posición.</p> <p>B2.10. Números positivos e negativos.</p> <p>B2.11. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo.</p>			<p>- É quen de pasar números do sistema decimal ao sistema romano e, viceversa.</p> <p>- Emprega os números romanos para datar feitos e acontecementos</p>		
			<p>MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.</p>	<p>- Comprende como se forman os números no sistema decimal de numeración.</p> <p>- Coñece as nove primeiras ordes de unidade e aplica as equivalencias entre elas.</p> <p>- Le, escribe, descompón, compara, ordena e redondea os números de ata nove cifras.</p> <p>4.Realiza operacións combinadas aplicando a xerarquía correcta. 5.Coñece a importancia da posición das cifras e da coma.</p> <p>- Representa un punto a partir das súas coordenadas.</p>	<p>CMCT CAA CCL</p>	<p>Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas</p>
b e g	<p>B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números.</p> <p>B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc.</p> <p>B2.12. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo.</p> <p>B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica.</p>	<p>B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.</p>	<p>- Le, escribe, descompón, compara, ordena e redondea os números de ata nove cifras.</p> <p>- Diferencia entre números ordinais e cardinais.</p> <p>- Recoñece os números enteiros e sabe diferenciar entre números positivos e negativos</p>	<p>CMCT CAA CCL</p>	<p>Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<p>B2.9. Os números decimais: valor de posición.</p> <p>B2.13. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima.</p> <p>B2.10. Números positivos e negativos.</p> <p>B2.14. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares.</p>			<ul style="list-style-type: none"> - Sabe descompoñer os números decimais de forma aditiva, de forma aditivomultiplicativa e segundo o valor de posición das súas cifras. - Identifica situacións cotiás nas que se empregan os números decimais. - Coñece o concepto de fracción, os seus termos e a relación entre as partes e o todo. - Compara e ordena fraccións 		
			MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais.	- Identifica situacións da vida diaria nas que se empregan os números enteiros.	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
g	<p>B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador.</p> <p>B2.13. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.</p> <p>B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.</p>	B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	<ul style="list-style-type: none"> - Sabe calcular o m.c.m e reduce fraccións a a común denominador. - Coñece e aplica os procedementos que permiten comprobar a equivalencia entre dúas fraccións e calcula fraccións equivalentes a unha fracción dada. 	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	- É quen de redondear números decimais á décima, á centésima e á milésima.	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	- Compara e ordena fraccións.	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
g	<p>B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador.</p> <p>B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade.</p>	<p>B2.4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se usan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación e calculadora).</p>	<p>MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sabe cando un número é divisible por 2,3,4,5,9 e 10. - Calcula múltiplos e divisores dun número. - Recoñece se un número é múltiplo ou divisor doutro. - Identifica e diferencia entre números primos e números compostos. - Sabe descompoñer un número en factores. - Sabe calcular o m.c.m. e o m.c.d. - Sabe calcular o m.c.m. aplicando as regras de divisibilidade para poder reducir fraccións a común denominador 	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
b e g	<p>B2.18. Estimación de resultados.</p> <p>B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p> <p>B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.</p>	<p>B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realiza operacións combinadas aplicando a xerarquía correcta e o uso das parénteses. - Coñece e sabe aplicar as propiedades das diferentes operacións. 	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñece, representa, compara, efectúa operacións e problemas da vida real con números naturais e enteiros 	CMCT CCL	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
				- Recoñece, representa, compara, efectúa operacións e problemas da vida real con números naturais, decimais, enteiros e fraccións.		
			MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	- É quen de estimar sumas, restas e produtos de números naturais. - Emprega diferentes estratexias de cálculo	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
				- É quen de estimar sumas, restas e produtos de números decimais.		
b g	<p>B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade.</p> <p>B2.21 Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división.</p> <p>B2.22. Potencia como produto de factores iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10.</p> <p>B2.23. Identificación e uso dos termos propios da división.</p>	B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.	- Sabe relacionar unha potencia coa operación que representa e con situacións do seu entorno. - Le, escribe e resolve potencias. - É quen de comprender a relación entre as potencias de base 10 e a expresión polinómica dun número	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	<p>B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.</p> <p>B2.24. Operacións con fraccións.</p> <p>B2.25. Operacións con números decimais.</p> <p>B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.</p>		<p>MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.</p>	<p>- Calcula sumas restas e multiplicacións de fraccións co mesmo e con distinto denominador.</p> <p>- Sabe multiplicar unha fracción por un número.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.</p>	<p>- Calcula sumas, restas, multiplicacións e divisións con números decimais.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.</p>	<p>- Realiza operacións combinadas aplicando a xerarquía correcta e o uso das parénteses.</p>	CMCT CAA	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
b e g	<p>B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.</p> <p>B2.27. Porcentaxes e proporcionalidade.</p> <p>B2.28. Expresión das partes utilizando porcentaxes.</p> <p>B2.29. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.</p> <p>B2.30. Aumentos e diminucións porcentuais.</p> <p>B2.31. Proporcionalidade directa.</p> <p>B2.32. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade.</p> <p>B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá.</p>	<p>B2.7. Iniciarse no uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.</p>	<p>- Sabe elaborar táboas de proporcionalidade.</p> <p>- Le, escribe e calcula porcentaxes.</p> <p>- Aplica o concepto de porcentaxe en diferentes contextos</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.</p>	<p>- Comprende a relación e a correspondencia entre fraccións, decimais e porcentaxes.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.</p>	<p>- Sabe calcular porcentaxes.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.</p>	<p>- Emprega a regra de tres directa para resolver problemas da vida cotiá.</p>	CMCT CAA	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación</p>	<p>- Sabe empregar a regra de tres directa para resolver problemas da vida cotiá.</p>	CMCT CCL CAA	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.			
b g	<p>B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade.</p> <p>B2.18. Estimación de resultados.</p> <p>B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.</p> <p>B2.34. Automatización de algoritmos.</p> <p>B2.35. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa.</p> <p>B2.36. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras.</p> <p>B2.37. Construción de series ascendentes e descendentes.</p> <p>B2.38. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado.</p> <p>B2.39. Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100.</p> <p>B2.40. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.</p> <p>B2.41. Cálculo de tantos por cen en situacións reais.</p> <p>B2.42. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental.</p> <p>B2.43. Utilización da calculadora.</p>	B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	<p>MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).</p>	<p>- Efectúa as catro operacións básicas con números naturais e enteiros.</p> <p>- Resolve problemas utilizando diferentes estratexias.</p> <p>- Efectúa as catro operacións básicas con todo tipo de números.</p>	CMCT CAA	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.</p>	<p>- Sabe descompoñer os números naturais de forma aditiva, de forma aditivomultiplicativa e segundo o valor de posición das súas cifras</p> <p>- Comprende a relación entre as potencias de base 10 e a expresión polinómica dun número.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.</p>	<p>- Coñece e aplica as regras de divisibilidade.</p> <p>- Calcula múltiplos e divisores dun número.</p> <p>- Recoñece se un número é múltiplo ou divisor doutro.</p> <p>- Sabe diferenciar entre números primos e compostos.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd.</p>	<p>- Calcula o m.c.m. e o m.c.d. de dous ou máis números.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>
			<p>MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.</p>	<p>- Sabe descompoñer os números decimais tendo en conta o valor da posición das súas cifras.</p>	CMCT	<p>Observación</p> <p>Análise de producións</p> <p>Rexistro de tarefas diarias</p> <p>Probas escritas</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais.	- Sabe aplicar os tantos por cen a situacións da vida cotiá.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	- Aplica os coñecementos adquiridos ao cálculo mental adquirindo soltura e seguridade nas actividades de cálculo mental. - Compara e automatiza estratexias de cálculo mental.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.44. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	- Resolve problemas representando graficamente o enunciado e aplicando o proceso e a estratexia máis axeitados a cada situación.	CMCT CAA CCL CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	- Esfórzase por practicar e exercitar a resolución de problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CCL CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
BLOQUE 3. MEDIDA						
b e g	B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. B3.2. Realización de medicións. B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas, superficies e	B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida,	- Realiza medicións na unidade máis axeitada. - É quen de estimar lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes.	CMCT CCL CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
	volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.		explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.			
				- Coñece e emprega as unidades de medida de cada magnitude e os instrumentos que se empregan para realizar diferentes medicións.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
g	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.	B3.2. Operar con diferentes medidas	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	- Sabe realizar operacións coas diferentes magnitudes empregando as unidades máis axeitadas. - Aplica as equivalencias, escribe e transforma en forma complexa e incomplexa unidades de lonxitude, masa e capacidade. - Compara e ordena diferentes medidas dunha mesma magnitude.	CMCT CMCT CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B3.8. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados. B3.9. Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	B3.4. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados en unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados. MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.	- Comprende as equivalencias entre as unidades de capacidade e volume - Esfórzase por explicar os procesos seguidos e as estratexias empregadas - Soluciona problemas de diferentes magnitudes empregando as unidades máis axeitadas en cada caso. - Sabe que operacións deben empregarse para pasar dunhas unidades	CMCT CCL CAA CMCT CCL CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
				a outras nas diferentes magnitudes		
b g	B3.10. O sistema sesaxesimal. B3.11. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos.	B3.5. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares.	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.	- Coñece e emprega as unidades de medida dos ángulos. - Manexa correctamente as equivalencias entre as unidades do sistema sesaxesimal.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B3.12. Resolución de problemas de medida.	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	-Identifica situacións da vida real na que empregan as diferentes magnitudes de medida. - Esfórzase por resolver problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
BLOQUE 4. XEOMETRÍA						
g	B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4. A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas.	B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.	- Coñece as diferentes posicións relativas entre rectas e circunferencias.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	- Distingue, clasifica e debuxa ángulos en diferentes posicións. - Diferencia e sabe calcular ángulos complementarios e suplementarios	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...	-É quen de describir posicións e movementos por medio das coordenadas cartesianas.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.	- É quen de facer representacións sinxelas no espazo empregando gráficas e escalas sinxelas.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	- Sabe identificar a simetría de tipo axial e especular en situacións moi sinxelas.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
g i	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos.	B4.2 Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos.	- Distingue, clasifica e debuxa os triángulos segundo os seus lados e ángulos.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	- Coñece e emprega os diferentes tipos de instrumentos para debuxar figuras xeométricas (escuadra, cartabón, regra, compás...)	CMCT CD	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos.	B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	- Calcula a área e o perímetro dos triángulos e dos cuadriláteros.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	- Identifica situación da vida cotiá nas que se pode aplicar os conceptos de perímetro e área.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
g	B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	B4.4. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	- Distingue e traza a circunferencia e o círculos e os seus elementos.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.	- Sabe calcular a lonxitude e a área da circunferencia e do círculo coñecendo o seu diámetro ou radio.	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B4.10. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá.	B4.5. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións xeométricas básicas	-É quen de interpretar representacións espaciais empregando nocións básicas de xeometría.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			(situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).			
b e g	B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	- Resolve problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	CMCT CAA CCL CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo.	- Esfórzase por practicar a resolución de problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE						
b g	B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos.	B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	- É quen de recoller e clasificar datos cualitativos e cuantitativos en situacións da vida cotiá.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B5.2. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. B5.3. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. B5.4. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. B5.5. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.	B5.2. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.	- Constrúe táboas de frecuencias absolutas e relativas a partir dos datos recollidos do seu entorno.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	- Sabe calcular a media, a moda, a mediana e o rango dun conxunto de datos.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con	- Interpreta e realiza gráficos sinxelos.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Procedementos de avaliación
			datos obtidos de situacións moi próximas. MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas	- É quen de interpretar de forma simple diferentes tipos de gráficos estadísticos.		
g	B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias	B5.3. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	- Recoñece que hai sucesos que poden acontecer de forma aleatoria	CMCT	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.	B5.4. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	- Recoñece que hai sucesos que poden acontecer de forma aleatoria e que poden darse con diferente probabilidade.	CMCT CAA	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B5.7. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	- Identifica e resolve problemas da vida cotiá relacionados coa estatística e a probabilidade	CMCT CAA CCL CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	- Esfórzase por practicar a resolución de problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CCL CSIEE	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

4.1.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos catro primeiros temas que son:

UNIDADE 1: Números naturais

UNIDADE 2: Divisibilidade

UNIDADE 3: Potencias e raíz cadrada

UNIDADE 4: Números enteiros

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 5 ao 8 que son:

UNIDADE 5: Números decimais

UNIDADE 6: Fraccións

UNIDADE 7: Operacións con fraccións

UNIDADE 8: Proporcionalidade, recras de 3 e porcentaxes

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 8 ao 12 que son:

UNIDADE 9: Lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes

UNIDADE 10: Sistema sexaxesimal

UNIDADE 11: Figuras planas

UNIDADE 12: Estatística

Debemos ter en conta que esta planificación é flexible, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.1.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizado, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chat e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.1.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixitais, portátil, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, biblioteca, saídas (cando se poda)...

4.1.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa, tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas na clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumos, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo (Sempre que se poda)

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.
- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 70 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

- Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.
- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na **acta de avaliación final** de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.1.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.1.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Matemáticas)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.
B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes. MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.
B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.
B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación,	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10. MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número. MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.

calculadora), usando o máis adecuado.	MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.
B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.
B3.2. Operar con diferentes medidas	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.
B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.

4.2. Lingua castelá e literatura

4.2.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR						
a c e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización do discurso; escoita; respecto á quenda de palabra; papel de persoa moderadora; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, organizar o discurso, escoitar e incorporar as intervencións dos demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica).	Expresase de forma coherente en distintas situacións de comunicación.	CCL CAA CSC	Observación
			LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	Expresa con claridade e coherencia vivencias e emocións propias.	CCL CAA	Observación
			LCB1.1.3. Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.	Mostra interese e respecto polas intervencións dos compañeiros.	CCL CAA CSC	Observación
			LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	Participa activamente en diversas situacións de comunicación, respectando as normas socio-comunicativas.	CCL CAA CSC	Observación
e	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Integrar e recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais.	LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais	Mostra interese por expresarse oralmente con recursos lingüísticos e non lingüísticos	CCL	Observación
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario preciso e estrutura coherente.	LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	Exprésase oralmente con pronuncia e entoación axeitada.	CCL	Observación
			LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente,	Exprésase oralmente empregando elementos	CCL	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			substituíndo elementos básicos do modelo dado.	básicos e introducindo elementos novos.		
			LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación.	Expresase de forma coherente en distintas situacións de comunicación.	CCL CD CAA CSC CSIEE	Observación
			LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	Participa activamente en diversas situacións de comunicación e aprendizaxe.	CCL CAA CSC CSIEE	Observación
e	B.1.4. Valoración crítica de mensaxes verbais e non verbais.	B1.4. Analizar e valorar con sentido crítico as mensaxes orais.	LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	Amosa interese e respecto polas intervencións orais.	CCL	Observación
			LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	Comprende a información xeral en textos orais.	CCL CAA	Observación
			LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	Interpreta o sentido dos elementos do texto para a comprensión global.	CCL CAA	Observación
e	B1.5. Valoración dos contidos transmitidos polo texto. Dedución das palabras polo contexto. Ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.5. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso	LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	Utiliza vocabulario axeitado a súa idade.	CCL	Observación
			LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas).	Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema grafema.	CCL	Observación Probas escritas
e	B1.6. Comprensión de textos orais segundo a súa tipoloxía. Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas.	B1.6. Comprender o sentido global dos textos orais, recoñecendo as ideas principais e secundarias e identificar ideas ou valores non explícitos.	LCB1.6.1. Identifica o tema do texto.	Identifica o tema do texto	CCL	Observación
			LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto.	Extrae as ideas principais.	CCL CAA	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias.	Resume distinguindo a idea principal e as secundarias	CCL CCA	Observación
b e	B1.7. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. B1.8. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias.	B1.7. Memorizar e reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	Reproduce de memoria e creativa textos literarios ou non literarios.	CCL CAA CCEC	Observación Probas escritas
a e	B1.9. Identificación da finalidade comunicativa de textos de diferentes tipoloxías: atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos) Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas.	B1.8. Comprender textos orais segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas. LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais. LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	Realiza actividades seguindo instrucións. Responde de forma correcta e crítica a preguntas de comprensión literal. Emprega a información recollida en outras situacións de aprendizaxe.	CCL CAA CCL CAA CCL CD CAA CSC CSIEE	Observación Observación Observación
b e	B1.10. Expresión e produción de textos orais segundo a súa tipoloxía: narrativos, descriptivos argumentativos, expositivos, instrutivos, informativos e persuasivos.	B1.9. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos.	LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). LCB1.9.2. Recordar algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésalas oralmente en resposta a preguntas directas. LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes	Expresase de forma coherente axustándose á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa. Responde a preguntas despois de escoitar un texto. Organiza e planifica o discurso segundo á situación de comunicación	CCL CCL CCA CCL CAA CSIEE	Observación Observación Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.			
a b e	B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.10. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar activamente, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade.	LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal.	Participa e emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender.	CCL CAA CSC CSIEE	Observación
b d e	B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.11. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de doutras persoas.	LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	Resume información procedente de varios medios.	CCL CD CAA CSC	Observación Análise de producións
			LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.	Expresa feitos cotiáns próximos en forma de noticias.	CCL CSC	Observación
			LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos.	Realiza seguindo distintos modelos entrevistas e reportaxes.	CCL CAA CSIEE	Observación Análise de producións
			LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese.	Prepara seguindo distintos modelos reportaxes.	CCL CAA CSIEE	Observación Análise de producións
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						
e	B2.1. Consolidación do sistema de lecto-escritura. B2.2. Lectura en voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	Le textos con precisión, velocidade e fluidez en voz alta, adaptados á súa idade.	CCL	Observación
			LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras.	Le con precisión todo tipo de palabras.	CCL	Observación
e	B2.3. Comprensión de textos, en voz alta e en silencio, segundo o seu tipoloxía.	B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.	LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do	Comprende o sentido global dun texto oral identificando a idea principal e a secundaria.	CCL CAA	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	B2.4. Audición de diferentes tipos de textos.		<p>ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta.</p> <p>LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).</p>	Comprende diferentes tipos de textos dependendo á forma da mensaxe.	CCL CAA	Observación
e	B2.5. Lectura, en silencio, e comprensión de distintos tipos de texto.	B2.3. Ler en silencio diferentes textos valorando o progreso na velocidade e a comprensión.	<p>LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.</p> <p>LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos.</p>	<p>Le en silencio coa velocidade adecuada.</p> <p>Resume textos das lecturas silenciosas.</p>	CCL CCL	<p>Observación</p> <p>Observación Análise de producións</p>
e	B2.6. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.	<p>LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática.</p> <p>LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.</p> <p>LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.</p> <p>LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.</p>	<p>Capta o propósito de diferentes tipoloxías textuais.</p> <p>Realiza resumos e identifica os elementos dos textos lidos.</p> <p>Recoñece algúns elementos de cohesión nun texto.</p> <p>Elabora esquemas a partir de textos expositivos.</p>	CCL CAA CCL CCL	<p>Observación Análise de producións</p> <p>Análise de producións</p> <p>Observación</p> <p>Observación Análise de producións</p>
e	B2.7. Comprensión de textos segundo a súa tipoloxía.	B2.5. Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole.	<p>LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións.</p> <p>LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.</p>	<p>Recoñece o valor do título e as ilustracións</p> <p>Destaca as palabras claves dun texto.</p>	CCL CAA CCL CAA	<p>Observación</p> <p>Observación Análise de producións</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	Comprende textos axudándose de coñecementos previos.	CCL CAA	Observación
			LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses.	Formula hipóteses.	CCL CAA	Observación Análise de producións
			LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	Interpreta a información dos gráficos e relaciónaa coa dos textos.	CCL CMCT CAA	Observación Análise de producións
			LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	Interpreta distintos tipos de gráficos e esquemas.	CCL CAA	Observación Análise de producións
e	B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.9. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.10. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.6. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos.	Ten un tempo fixo para ler.	CCL CAA CSIEE	Observación
			LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	Mostra interese polos textos propostos	CCL CAA CSIEE	Observación
b e i	B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe	B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicarlos en traballos persoais.	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	Emprega para realizar traballos diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático	CCL CD CAA	Observación Análise de producións
a b e	B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.8. Concentrarse en entender e interpretar o significado dos textos lidos.	LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	Recoñece o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	CCL CAA	Observación
			LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	Diferenza e entende os textos xornalísticos e publicitarios.	CCL CAA CSC	Observación
			LCB2.8.3. Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	Relaciona os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	CCL CAA CSC	Competencia oral Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			LCB2.8.4. Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	Recoñece a relación entre as ilustracións e os contidos.	CCL CMCT CAA	Observación Análise de producións
			LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras en textos publicitarios.	Interpreta en textos publicitarios distintas figuras literarias.	CCL CCEC	Competencia oral Observación Análise de producións
a	B2.13. Uso guiado das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información. B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información.	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información.	Fai uso de medios informáticos para obter información.	CCL CD CAA	Observación Análise de producións
			LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	Interpreta e fai resumo da información.	CCL CAA	Observación Análise de producións
e	B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe. B2.14. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.10. Desenvolver o Plan lector que dea resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia lectora e fomenta o gusto pola lectura.	LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma.	Localiza na biblioteca con autonomía un libro.	CCL CAA CSIEE	Observación
			LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións.	Empregan nos argumentos referencias bibliográficas .	CCL CAA CCEC	Observación Análise de producións
			LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	Mostra autonomía e gusto pola lectura de diversos xéneros literarios.	CCL CAA CSIEE CCEC	Observación Análise de producións
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR						
e	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a	B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas cuidando a caligrafía, orde e presentación.	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e	Escribe textos, en diferentes ámbitos e empregando distintos soportes: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias,	CCL CD CAA	Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal e puntuación. B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación, parénteses, etc). Acentuación. B3.4. Orde e presentación.		literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes,	textos literarios, folletos informativos		
			LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	Escribe textos usando o rexistro adecuado e presentado as ideas con claridade e con corrección gramatical e ortográfica.	CCL CAA	Análise de producións
			LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	Escribe textos de forma creativa adecuando a linguaxe ás características do xénero.	CCL CCA CSIEE	Observación Análise de producións
e	B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, estrutura...). B3.6. Revisión e mellora do texto. B3.7. Realización de ditados.	B3.2. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección, revisándoos para melloralos e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal.	Resume con expresión persoal o contido de textos de diferentes ámbitos recollendo as ideas principais.	CCL CAA CCEC	Análise de producións
			LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	Aplica correctamente os signos de puntuación e as regras de ortografía.	CCL CAA	Análise de producións
			LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	Escribe con corrección ao ditado.	CCL	Análise de producións Probas
			LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guiños, borradores e mapas conceptuais.	Selecciona información empregando estratexias.	CCL CD CAA CSIEE	Análise de producións
e	B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación e parénteses).Acentuación.	B3.3. Utilizar o dicionario como recurso para resolver dúbidas sobre a lingua, o uso ou a ortografía das palabras.	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	Utiliza o dicionario no proceso de escritura.	CCL CAA	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
a e	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómicos.	B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área.	LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).	Elabora gráficas organizando os datos procedentes de diferentes textos.	CCL CAA	Observación
			LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	Presenta en soporte papel e informático, un informe de forma ordenada e clara.	CCL CD CAA CSIEE	Análise de producións
			LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	Elabora seguindo un guión informes de carácter científico, xeográfico ou histórico.	CCL CD CAA CSIEE CCEC	Análise de producións
e	B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal, puntuación.	B3.5. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua, explorando canles que desenvolvan a sensibilidade, a creatividade e a estética.	LCB3.5.1. Pon interese e esforzase por escribir correctamente de forma persoal.	Mostra interese por escribir con corrección e de forma autónoma	CCL CAA	Análise de producións
a e	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómicos.	B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos.	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista.	Escribe de forma non sexista expresando a súa opinión, reflexións e valoracións.	CCL CAA	Análise de producións
e	B3.9. Producción de textos seguindo o Plan de escritura.	B3.7. Levar a cabo o plan de escritura que de resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia escritora e fomenta a creatividade.	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza,	Escribe textos de forma planificada e organizada, seguindo uns pasos e presentándoos con claridade, precisión e limpeza.	CCL CAA CSIEE	Análise de producións Probas específicas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto.			
			LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	Valora positivamente as súas produción e dos compañeiros.	CCL CSC	Observación
b e i	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. B3.9. Produción de textos segundo o Plan de escritura.	B3.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	Emprega as tecnoloxías e internet para buscar información, crear táboas, escribir e presentar textos	CCL CD CAA	Análise de producións
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA						
e	B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.	Identifica as categorías gramaticais pola súa función na lingua.	CCL	Observación Análise de producións
			LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.	Conxuga os verbos e usa con corrección todos os tempos simples e compostos	CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
			LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	Diferenza familias de palabras	CCL	Análise de producións Probas escritas
e	B4.4. Vocabulario: sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes,	B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	Identifica e utiliza as palabras dependendo da súa relación semántica	CCL	Análise de producións Probas escritas
			LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	Recoñece palabras compostas, prefixos, sufixos e derivadas	CCL	Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	adxectivos e verbos. Siglas e abreviaturas. B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais (de orde, contraste e explicación) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) coma léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos).		LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade... LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.	Identifica e clasifica nun texto os diferentes tipos de palabras Utiliza na oración os conectores básicos Identifica na oración simple o suxeito e predicado	CCL CCL CCL	Análise de producións Probas escritas Análise de producións Probas escritas Análise de producións Probas escritas
e	B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.	B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas). LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario. LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	Recoñece a estrutura e os tipos de dicionarios en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de palabras Recoñece a acepción correcta dependendo do contexto Escribe empregando correctamente as normas de ortografía	CCL CAA CCL CAA CCL	Observación Observación Análise de producións
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.8. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. B4.9. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos.	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións. LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	Identifica as características que definen ás diferentes clases de palabras Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número Clasifica as palabras e aplica correctamente as normas de acentuación	CCL CCL CCL	Análise de producións Análise de producións Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	B4.10. Utilización adecuada dos signos de puntuación. B4.11. As relacións gramaticais. Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.		LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación.	Escribe empregando correctamente os signos de puntuación	CCL	Análise de producións
			LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til.	Aplica as normas do uso da til	CCL	Análise de producións
			LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.	Escribe cunha sintaxe adecuada	CCL	Análise de producións
e i	B4.12. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.	Utiliza distintos programas educativos dixitais	CCL CD CAA	Análise de producións
d e i o	B4.13. As variedades da lingua. B4.14. Coñecemento xeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.	B4.6. Coñecer a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América.	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	Valora a variedade lingüística	CCL CSC	Observación
			LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	Recoñece e identifica algunhas das características das linguas oficiais en España	CCL CSC	Análise de producións
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA						
d e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e considerala como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal de máxima importancia.	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	Identifica e valora as características de diferentes textos	CCL CCEC	Observación
d e	B5.2. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. B5.3. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria (metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras), e	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	Realiza lecturas guiadas de textos variados	CCL CCEC	Observación
			LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada,	Recoñece o significado de diferentes recursos literarios	CCL CAA	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	B5.4. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B5.5. Identificación de recursos literarios.	diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.			
d e	B5.5. Identificación de recursos literarios.	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns ou adiviñas.	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	Recoñece algúns recursos propios dos poemas Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios	CCL CCEC CCL CCEC	Análise de producións Probas escritas Análise de producións
d e i	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro.	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións.	Escribe textos literarios seguindo unhas pautas e empregando distintos recursos lingüísticos	CCL CAA CSIEE CCEC	Análise de producións
a d e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias ou dos compañeiros, utilizando adecuadamente os recursos básicos dos intercambios orais e da técnica teatral.	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia. LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	Realiza dramatizacións de textos literarios Memoriza e reproduce textos orais	CCL CAA CSC CCEC CCL CAA CCEC	Observación Observación Análise de producións
b e o	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	Aprecia a literatura en calquera lingua especialmente o galego	CCL CSC CCEC	Observación

4.2.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos catro primeiros temas:

1. ¡A comer!
2. Yo desaría
3. El poder de las palabras
4. Las noticias vuelan

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 5 ao 8 que son:

5. El valor de la ciencia
6. Otras Culturas
7. Sensibilidad a flor de piel
8. Fantasía

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 9 ao 12 que son:

9. El placer de leer a los clásicos
10. Medio ambiente
11. Sentido crítico
12. Sentido del humor

Debemos ter en conta que esta planificación **é flexible**, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.2.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.2.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.2.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 70 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

- Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.
- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.2.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso

4.2.7 Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Lingua e literatura castelá)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación Adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.
B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.	LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).
B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.	LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto. LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.
B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais.	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.
B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información.	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información. LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.
B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas coidando a caligrafía, orde e presentación.	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.

<p>B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.</p>	<p>LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.</p>
<p>B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.</p>	<p>LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.</p>
<p>B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.</p>	<p>LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.</p>
<p>B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal</p>	<p>LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal</p>

4.3. Lingua galega e literatura

4.3.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR						
a e	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates e comentarios de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos, distinguindo información de opinión, e elaboración dun resumo.	B1.1. Comprender textos orais diversos, procedentes da radio, da televisión ou da internet, interpretando as intencións explícitas así como as intencións, opinións e valores non explícitos.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	Extrae a idea principal e secundarias dunha mensaxe oral e elaborando un resumo.	CCL CAA	Observación
			LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión.	Interpreta un texto oral.	CCL CSC	Observación
b d e i o	B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e a experiencias doutras persoas. B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, comparar e relacionar con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	Recoñece en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	CCL CD CAA CSC	Observación
			LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	Obtén información empregando documentos audiovisuais.	CCL CD CAA CSIEE	Observación
	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retransmisión, da ironía e de dúbidos sentidos, recoñecendo a primeira como un trazo característico da lingua galega.	B1.3. Interpretar a retransmisión, a ironía e os dúbidos sentidos, entendendo a primeira como un trazo característico da lingua galega	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retransmisión, a ironía e os dúbidos sentidos.	Comprende o sentido da retransmisión e a ironía.	CCL	Observación
			LGB1.3.2. Recoñece a retransmisión como un trazo característico da lingua galega.	Recoñece o sentido da retransmisión na lingua galega.	CCL CCEC CSC	Observación
a b c	B1.5. Comprensión e produción de textos orais para aprender e para informarse, tanto	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que	Intervén adecuadamente nas conversas da aula.	CCL CAA CSC	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
e o	os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).		di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.		CSEIEE	
			LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	Extrae as ideas principais dunha exposición da clase.	CCL CAA	Observación Análise das producións
			LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	Elabora exposicións orais de xeito coherente.	CCL CSIEE CAA	Observación Probas específicas
			LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	Colabora e participa no traballo en grupo	CCL CSIEE CAA	Observación
			LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	Axusta a produción ao grao de formalidade da comunicación.	CCL CAA CSIEE	Observación
a c e o	B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas, contacto visual).	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.5.1. Escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	Escoita as intervencións dos demais sen interromper.	CCL CSC	Observación
			LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	Respecta as opinións dos que falan	CCL CSC	Observación
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, discusións, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	Pide e espera as quendas de palabra.	CCL CSC CAA	Observación
			LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	Respecta as opinións dos participantes e valora a lingua galega en calquera situación comunicativa.	CCL CSC CCEC	Observación Probas específicas
			LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora.	Mostra unha postura axeitada, mirando para o seu interlocutor.	CCL CSC CCEC	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	Pronuncia correctamente.	CCL CSC CCEC	Observación
			LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	Participa activamente nunha conversa.	CCL CSC CCEC CAA	Observación
a	B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade. Incorporación das intervencións das demais persoas, formulación de preguntas coherentes e percepción das reaccións.	B1.7. Aposar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	Planifica e elabora un discurso oral coherente, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade	CCL CAA	Observación
			LGB1.7.2. Elaborar un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	Constrúe un discurso con coherencia usando nexos básicos.	CCL	Observación Análise das producións
			LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	Emprega un rexistro adecuado a cada contexto.	CCL CSC	Observación Análise das producións
			LGB1.7.4. Aposar un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	Elabora un discurso oral con boa entoación e fluidez	CCL CCEC	Observación Análise das producións
b	B1.9. Producción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación ou participación para ofrecer e compartir información e opinión.	B1.8. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	Constrúe textos propios dos medios de comunicación	CCL CD CAA CSIEE CSC	Observación Análise das producións
d	B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (acenos, miradas, posturas corporais).	B1.9. Reforza a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais coa utilización de elementos propios da linguaxe xestual.	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	Utiliza a expresividade corporal, para reforzar as súas producións orais.	CCL CCEC CSC CAA	Observación
b	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10. Aposar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.10.1. Aposar respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	Realiza tarefas en grupo amosando colaboración e respecto.	CCL CAA CSIEE	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
e	B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	Exprésase con pronunciación e entoación adecuada	CCL CAA CCEC CSIEE	Observación
a d e o	B1.13. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	Usa unha linguaxe non sexista.	CCL CSC	Observación Análise das producións
			LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC	Observación Análise das producións
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13. Recoñecer e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	Recoñece diferentes variedades dialectais da lingua galega.	CCL CCEC	Observación
			LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega	CCL CSC CCEC	Observación
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	Utiliza a lingua galega en diferentes ámbitos.	CCL CCEC	Observación
			LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	Usa o galego para conversas espontáneas.	CCL CCEC CSC	Observación
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER						
b e l j o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias, plans de traballo ou regulamentos. B2.2. Comprensión de textos procedentes dos medios de	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e realizar inferencias determinando intencións e dotes sentidos.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación	CCL CD CSC	Observación
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	Extrae a idea principal e secundarias dun texto.	CCL	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia, na entrevista e nas cartas á dirección do xornal, para obter información xeral, localizando informacións destacadas. B2.3. Comprensión de textos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).		LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	Selecciona información dun texto deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto .	CCL CAA CSIEE	Observación
			LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérbolos, ironías e dobres sentidos en textos.		CCL CAA CSIEE	
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.	Recoñece a estrutura dun texto e os mecanismos de cohesión	CCL	Observación Análise das producións
			LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia información, opinión e publicidade.	Recoñece o punto de vista do autor ou autora.	CCL CAA	Observación
			LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	Utiliza o dicionario para ampliar léxico e resolver dúbidas.	CCL CAA CSIEE	Observación
			LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	Realiza unha lectura rápida, selectiva.	CCL CAA CSIEE	Observación
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, comparando, clasificando, identificando e interpretando con especial atención aos datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender a información procedente de gráficos, esquemas e ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT	Observación Análise das producións
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto, e esquematizar e resumindo seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.	Subliña as ideas principais dun texto.	CCL CAA	Observación Análise das producións
			LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.	Fai o esquema das ideas principais e secundarias dun texto sinxelo.	CCL CAA	Observación Análise das producións
			LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	Realiza o resumo dun texto.	CCL CAA	Análise das producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
b e	B2.6. Uso das estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	A través do título e as ilustracións deduce o título e o contido dun texto.	CCL CAA CSIEE	Observación Análise das producións
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	Recoñece as palabras clave dun enunciado.	CCL CAA CSIEE	Observación Análise das producións
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto.	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	Obtén información utilizando as Tics.	CCL CD CAA	Observación Análise das producións
			LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto.	Emprega as Tics para organizar a información.	CCL CD	Observación Análise das producións
			LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	Usa dicionarios dixitais	CCL CAA CD CSIEE	Observación
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto.	CCL CSIEE CAA	Observación
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	Le con rapidez palabras	CCL CAA	Observación
			LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	CCL	Observación
			LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL	Observación
			LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	Goza coa lectura e escoitando.	CCL CAA CSC	Observación
			LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL CSC	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. B2.12. Utilización das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita.	B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con autonomía abonda, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	Utiliza a biblioteca de aula como fonte de recursos textuais.	CCL CAA CSC	Observación
			LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	Coñece e respecta as normas da biblioteca do centro.	CCL CAA CSC	Observación
			LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	Busca información en bibliotecas virtuais	CCL CAA CD	Observación
a b e	B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	LGB2.9.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	Mostra interese polo coidado dos libros.	CCL CAA CSC	Observación
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	Emprega a lectura para pensar e aprende	CCL CAA CSC CCEC	Observación
a b e m	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.11. Amosar autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.11.1. Aмосa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	Selecciona textos do seu interese.	CCL	Observación
			LGB2.11.2. Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas	CCL CSC CAA CSIEE	Observación Análise das producións
a d e o	B2.16. Análise de textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	B2.12. Analizar textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	Recoñece as diferenzas lingüísticas da lingua galega.	CCL CCEC	Observación
			LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	Valora a variedade interna da lingua galega.	CCL CSC CCEC	Observación
a b e	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e	B3.1. Usar as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas,	Planifica o texto previamente con notas, esquemas ou mapas conceptuais.	CCL CSIEE CAA	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	revisión como partes do proceso escritor.		esquemas, guións ou mapas conceptuais.			
			LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	Realiza textos cunha estrutura correcta e clara, coherente e cos enunciados cohesionados.	CCL CAA CSIEE	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto.	Escribe un texto respectando en todo momento as regras de puntuación que aprendeu.	CCL	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.	Escribe respectando e usando correctamente as normas lingüísticas, evitando usar unha linguaxe sexista.	CCL CSC CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.	Revisa o texto cando o remata e reescribo se é preciso.	CCL CAA CSIEE	Observación
			LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	Usa o dicionario no proceso de elaboración dun texto	CCL CAA CSIEE	Observación
a b e i	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, programas, convocatorias, plans de traballo, mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información e de opinión característicos dos medios de comunicación social sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista, no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas.	B3.2. Producir textos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	Elabora distintos tipos de textos en usando diferentes soportes	CCL CAA CD	Observación
			LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios dos medios de comunicación, imitando modelos.	Escribe slogans imitando modelos correctamente.	CCL CSC CCEC CAA	Observación
			LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	Escribe textos diferentes usando as características de cada xénero	CCL CAA	Observación Análise das producións
			LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.	Escribe de tal xeito que consegue un texto moi cohesionado e coherente,	CCL CSC CCEC	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
				no que emprega un rexistro adecuado á situación que quere transmitir		
			LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	Resume diversa información, de tal xeito que pode esquematizala e usala para realizar unha biografía posteriormente	CCL CSC CAA	Observación Análise das producións
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, enquisas, resumos, esquemas, informes, descrições, explicacións).	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	Escribe textos do ámbito académico de forma correcta.	CCL CAA CSIEE	Observación Análise das producións
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves creativos carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	B3.4. Elaborar textos breves con creatividade.	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	Realiza textos a partir de modelos aprendidos e redáctaos con moita corrección, creatividade e sentimento	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	Observación Análise das producións
			LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica.	Escribe un cómic con creatividade e riqueza léxica.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	Observación Análise das producións
			LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	Aprecia a creatividade que se pode empregar nos cómics.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	Observación Análise das producións
b d e i j	B3.6. Uso progresivamente autónomo das TIC na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.	B3.5. Usar de maneira autónoma as TIC para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	Emprega as TIC para buscar máis información sobre os contidos estudados no tema.	CCL CD CAA CSIEE	Observación Análise das producións
			LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma.	Emprega un procesador de textos para realizar varias accións.	CCL CAA CSIEE CD	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	Usa un corrector de textos para revisar as producións unha vez rematadas.	CCL CD CAA CSIEE	Observación Análise das producións
			LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentacións.	Usa as TIC para a presentación dos seus traballos	CCL CD CSIEE	Observación Análise das producións
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.	LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	Utiliza ilustracións ou outros recursos gráficos para ilustrar os seus escritos	CCL CD CSIEE	Observación Análise das producións
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte.	Escribe un texto con argumentos coidando a presentación en todo momento.	CCL CD CAA	Observación Análise das producións
			LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	Valora a lingua escrita como medio para comunicar diversos tipos de información ou opinións.	CCL CSC	Observación Análise das producións
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA						
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición, conxunción e interxección; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	Diferencia e recoñece as diferentes categorías gramaticais e é quen de usalas correctamente.	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	Elabora un texto usando correctamente a conjugación dos verbos tanto nas formas persoais como non persoais.	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	Diferencia as sílabas tónicas e átonas das palabras, o que lle permite acentuar palabras con hiatos e ditongos.	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	e complementos do verbo: o suxeito.		LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	Escribe textos utilizando os diferentes enunciados	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	Identifica as palabras que completan as frases en base á concordancia e polo coñecemento dos complementos do substantivo.	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
b e	B4.2. Coñecemento das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para xulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.	B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	Coñece e usa correctamente as regras de acentuación xeral.	CCL CSC CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
e e	B4.4. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados e facilitar o desenvolvemento dos conceptos lingüísticos e da metalinguaxe. B4.5. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. B4.6. Observación da inserción e coordinación de oracións como procedementos propios da explicación, tanto na escritura como na expresión oral.	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	Emprega os signos de puntuación correctamente para responder a actividade e valora moito o seu uso axeitado para acadar unha comunicación absoluta.	CCL	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	Emprega a sintaxe correctamente para responder a actividade e valora moito o seu uso axeitado para acadar unha comunicación absoluta.	CCL	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	Escribe empregando correctamente a colocación do pronome átono e explica coas súas palabras as regras que rexen esta colocación.	CCL CSC CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
e	B4.7. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa,	B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia,	Redacta unha exposición sobre un tema usando correctamente os	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	consecuencia, finalidade, contradición, condición...), así como doutros elementos de cohesión, en relación coa composición de textos.		finalidade, contradición, condición...	conectores entre oracións, de tal xeito que o texto é comprensible e coherente.		
			LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixe, elipse, sinónimos...	Redacta unha exposición sobre un tema usando correctamente os conectores entre oracións, de tal xeito que o texto é comprensible e coherente.	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
e	B4.8. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como o papel semántico deste (axente, paciente e causa). B4.9. Transformación de oracións de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.	B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	Recoñece o suxeito nas oracións, o que o axuda a decidir que palabra é a axeitada en cada caso.	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	Pasa un texto escrito con oracións en activo a pasivo e viceversa	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
e	B4.10. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, e viceversa, para mellorar a produción de textos.	B4.6. Transformar un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	Pasa un texto escrito con estilo directo a indirecto e viceversa	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
b e i	B4.11. Uso eficaz do dicionario, en papel ou dixital, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. B4.12. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. B4.13. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra e selecciona sempre a acepción máis adecuada ao contexto no que traballa.	CCL CAA CD	Observación Análise das producións
			LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	Sabe dividir palabras en lexemas e morfemas e facer familias léxicas por derivación	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	Recoñece os sinónimos homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. nunha listaxe de palabras mesturadas con outras	CCL CAA	Observación Análise das producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
a d e h m o	B4.14. Coñecemento das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8. Coñecer as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.8.1. Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	Estuda as orixes do galego e apréndeo correctamente.	CCL CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	Recoñece e diferencia diferentes linguas de España e de Europa e valóraas todas por igual como medio de comunicación de cultura, analizando cales delas son oficiais ou non.	CCL CSC CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
a b d e m o	B4.15. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9. Establecer relacións entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	Aprende correctamente o galego e non o confunde cos outros idiomas que estuda.	CCL CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	Comprende as diferenzas e semellanzas gramaticais entre os idiomas.	CCL CCEC CAA CSIEE	Observación Análise das producións Probas escritas
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA						
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral.	Le e memoriza facilmente un texto breve e sinxelo.	CCL CAA CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal	CCL CCEC	Observación Análise das producións
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e	B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual,	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual,	Le en silencio a lectura con concentración e interese	CCL CCEC CD	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	adaptadas á idade e en diferentes soportes.	adaptadas á idade e en diferentes soportes.			
			LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	Le en voz alta a lectura de forma correcta e con interese.	CCL CCEC CD	Observación
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos e tópicos.	B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes.	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	Diferencia a narrativa, o teatro e a poesía e recoñece que o texto é narrativo	CCL CCEC	Observación Análise das producións
			LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	Localiza nos poemas diversos recursos retóricos e métricos e pode explicar o seu significado e intención coas súas propias palabras.	CCL	Observación Análise das producións
			LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	Despois de ler un texto, pode identificar con seguridade as figuras literarias que aparecen nel,. Ademais pode dar outros exemplos que inventa ou coñece.	CCL CCEC CAA	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	Identifica no texto temas recorrentes da literatura como os soños, pesadelos, mundos fantásticos, amor, etc	CCL CCEC	Observación Análise das producións Probas escritas
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	Realiza un conto a partir de modelos aprendidos e redáctao con moita corrección e creatividade.	CCL CCEC CSC	Análise das producións Probas escritas
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios diversos.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	Participa activamente na lectura dramatizada de diferentes textos	CCL	Observación
a d	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria,	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo	Valora a literatura en calquera lingua como	CCL CSC	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
e o	minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e recurso de gozo persoal.	CCEC	
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. LGB5.7.2. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	Interésase por coñecer outras culturas e amosa respecto por elas Interésase por coñecer outras costumes e amosa respecto por elas	CCL CCEC CCL CCEC	Observación Observación

4.3.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos temas 1 ao 4:

1. Como montar en bicicleta
2. A ponte dos suspiros
3. Crinas ao vento
4. Rimar sen parar

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 5 ao 8 que son:

5. Terror na cociña
6. Un océano de aventuras
7. Quero que veñan meus pais

8. Rúas de choiva

Na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 9 ao 12 que son:

9. No centro do mar

10. Os perigos da illa

11. A representar !

12. A caba a función

Debemos ter en conta que esta planificación é flexible, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.3.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chats e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.3.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixitais, portátil, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, biblioteca, saídas (cando se poda)...

4.3.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas na clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumos, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo (Sempre que se poda)

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 70 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

- Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.
- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na **acta de avaliación final** de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.3.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.3.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Lingua e literatura galega)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.
B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.
B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.
B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.
B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.
B4.3.Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.3.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España. CSB4.3.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas. CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.
B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.

4.4. Ciencias sociais

4.4.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e instrumentos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS						
e h	B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais. B1.2. Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).	B1.1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	CSB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	É quen de buscar e organizar información sobre un tema e expoñela de forma oral ou escrita.	CAA CMCCT CCL CD	Observación Análise de producións Exposición
e h i	B1.3. Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. B1.4. Desenvolvemento de estratexias para organizar, asimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. B1.5. Técnicas de traballo intelectual.	B1.2. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	CSB1.2.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (Internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	Coñece e emprega as novas tecnoloxías para realizar os seus traballos	CD CAA CCL CMCCT CSC	Observación Análise de producións
			CSB1.2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	Busca e obtén información a través de diferentes medios e é quen de analizala	CD CAA CCL CMCCT CSC	Observación Análise de producións
e h b i o	B1.6. Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. Elaboración dun glosario colectivo.	B1.3. Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	CSB1.3.1. Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.	Usa o vocabulario axeitado nos seus traballos de clase e nas actividades propostas.	CCL CAA CMCCT CSC	Observación Análise de producións
			CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada,	Traballa de forma autónoma sendo capaz de facer unha	CCL CAA	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	B1.7. Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. B1.8. Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.		contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	presentación oral sobre o tema a tratar.	CMCCT CSC	
h b i	B1.9. Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). A prensa escrita e dixital como fonte de información.	B1.4. Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, amosando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.	CSB1.4.1. Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	É quen de traballar de xeito individual ou en grupo.	CAA CD CSIEE CSC CCL CMCCT	Observación Análise de producións
h b	B1.10. Utilización de técnicas para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo.	B1.5. Valorar o traballo en grupo, amosando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	CSB1.5.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	Emprega estratexias de traballo individual ou cooperativo adoptando un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas que poidan xurdir.	CSC CAA CSIEE	Observación
			CSB1.5.2. Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	Traballa en grupo respectando os principios dun funcionamento democrático.	CSC CAA	Observación
a h i	B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	B1.6. Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	CSB1.6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	Acata as normas de convivencia dentro da aula e do centro.	CSC CAA	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
a c	B1.12.Participación activa e construtiva na vida social.	B1.7.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados.	CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros	Amosa actitudes de cooperación, participación e respecto cara os demais.	CSC CAA	Observación
			CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)	Acepta e cumpre as normas xerais de conduta.	CSC CAA	Observación
a h	B1.13.A cooperación e o diálogo como valores democráticos fundamentais.	B1.8.Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.	CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	É quen de evitar e resolver conflitos a través do diálogo fomentando os valores democráticos.	CSC CAA	Observación
b d	B1.14.Iniciativa emprendedora. Actividades de experimentación.	B1.9.Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e presentar conclusións innovadoras.	CSB1.9.1.Amosa actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	Traballa de xeito autónomo e con iniciativa propia	CSIEE CSC CAA	Observación
			CSB1.9.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	Amosa iniciativa propia cara as tarefas a realizar e na toma de decisións.	CAA CSIEE	Observación
a b c	B1.15.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos.	B1.10.Desenvolver actitudes en cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio.	CSB1.10.1.Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.	Traballa de xeito autónomo e mostra actitudes de cooperación, participación e respecto.	CSC CAA CSIEE	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			CSB1.10.2.Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.	Amosa unha actitude responsable e emprendedora.	CSC CAA CSIEE	Observación
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA						
h g e i	B2.1.Cartografía. Planos, mapas e planisferios. B2.2.Tipos de mapas: físicos, políticos e temáticos. B2.3. Escalas e signos convencionais dun mapa. B2.4.Técnicas de orientación no espazo. Elaboración dun itinerario de viaxe coa axuda de ferramentas dixitais.	B2.1.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.	CSB2.1.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	Interpreta mapas de distintos tipos a partir da súa lenda.	CMCCT CAA	Observación Análise de producións Probas escritas
e g h	B2.5.O clima. Elementos e factores climáticos.	B2.2.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores que o determinan.	CSB2.2.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan	Diferencia entre clima e tempo atmosférico e recoñece os factores e os elementos que inflúen no clima.	CMCCT CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
e h o	B2.6.A paisaxe: elementos que o forman, tipos de paisaxes. B2.7.Características dos principais paisaxes de España e de Europa	B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	1. Diferencia os distintos tipos de paisaxes e os elementos que as forman. 2. Recoñece as características da paisaxe de Galicia, España e Europa	CMCCT CCL CSC	Observación Análise de producións Probas escritas
e h	B2.8.A diversidade xeográfica das paisaxes de Europa: relevo, climas e hidrografía. B2.9. Utilización e consulta en sistemas de información xeográfica.	B2.4.Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	CSB2.4.1.Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.	É quen de localizar nun mapa as principais unidades de relevo de Europa, os ríos máis importantes e as diferentes zonas climáticas.	CMCCT	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	Coñece as características principais do relevo, dos ríos e do clima de Europa.	CMCCT CAA	Observación Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
a b h	B2.10.A intervención humana no medio. Consumo responsable. Os problemas da contaminación. B2.11.O desenvolvemento sostible. B2.12. Elaboración dun plan de reciclaxe.	B2.5.Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.	CSB2.5.1.Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.	1. Define o concepto de desenvolvemento sostible considerando unha forma axeitada de compatibilizar o aproveitamento económico da natureza e a súa conservación. 2. É quen de explicar o importante que é coidar o medio así coma de recoñecer as consecuencias das accións humanas sobre este. 3. Defende un desenvolvemento sostible e un consumo responsable.	CSC CMCCT CAA CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
a b h	B2.13.O cambio climático: causas e consecuencias.	B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.	Comprende o que é o efecto invernadoiro e a súa influencia no cambio climático que se está a producir.	CSC CMCCT CAA CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE						
a d h	B3.1.A Unión Europea. B3.2.A organización económica, social, política e territorial da Unión Europea. - Aproximación a algunhas características significativas dos países europeos a través dun proxecto cooperativo.	B3.1.Identificar a estrutura e os fins da Unión Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da Unión Europea.	CSB3.1.1.Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais. CSB3.1.2.Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando	1. Sabe o que é a Unión Europea, o seu proceso de creación e os seus obxectivos económicos e políticos. 2. Sabe cales son os países que a compoñen e localízaos nun mapa así coma outros países relevantes de Europa, indicando as súas capitais 1. Recoñece as principais institucións e órganos de goberno da Unión europea e as súas funcións. 2. É quen de explicar algunhas vantaxes derivadas	CSC CAA CSC CCEC CCL	Observación Análise de producións Probas escritas Observación Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			en que consiste o mercado único e a zona euro.	do feito de formar parte da Unión Europea e da zona euro		
d g h i	B3.3.Demografía e poboación. Variables demográficas. B3.4.Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.5.Representación gráfica de datos demográficos: as pirámides de poboación.	B3.2.Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partires dos datos de poboación.	CSB3.2.1.Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.	Comprende o que é a poboación e recoñece os elementos que inflúen nela.	CSC CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3 2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	Elabora e interpreta pirámides de poboación.	CMCCT CSC CAA	Observación Análise de producións Probas escritas
d g o h	B3.6 Poboación de Europa: distribución e evolución.	B3.3.Distinguir as principais características española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.3.1.Describe as principais características da poboación española e europea.	Coñece as características da poboación española e europea.	CSC CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	Coñece a evolución da poboación en España e en Europa no tempo e a importancia que nese proceso tiveron a natalidade, a mortalidade, a esperanza de vida, a emigración ea inmigración, a densidade de poboación, o paro, etc...	CSC CCL CAA	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.3.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.	Recoñece os factores que determinan a distribución da poboación en España e en Europa.	CSC CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	Interpreta e comprende gráficos que comparan a poboación española coa do resto de Europa.	CSC CMCCT	Observación Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
a d o h	B3.7.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de emigrantes ao noso país, problemas actuais da poboación. Estudo dos movementos migratorios da familia.	B3.4.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación.	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.	Entende que factores inflúen na poboación coma a emigración, a inmigración e o éxodo rural; entre outros.	CSC CCEC CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	Explica o envellecemento da poboación coma característica principal da poboación española e europea.	CSC CCEC	Observación Análise de producións Probas escritas
h o	B3.8.As actividades económicas e os sectores produtivos de España e Europa. B3.9.A produción de bens e servizos.	B3.5.Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.	CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	Coñece os tres sectores produtivos en España e en Europa e as actividades que comprende cada un deles.	CSC CMTC	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes	Identifica os trazos máis relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa, así coma as actividades características de cada sector.	CSC CCL	Observación Análise de producións Probas escritas
b h	B3.10.O consumo e a publicidade. Debates sobre a influencia da publicidade nas nosas prácticas diarias.	B3.6.Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista.	CSB3 6.1.Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.	Entende o uso da publicidade para fomentar o consumo e analiza as súas vantaxes e desvantaxes; así coma os perigos das estratexias comerciais	CSIEE CAA CSC	Observación Análise de producións Probas escritas
g h b	B3.11.Educación financeira. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal.	B3.7.Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro.	CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles	Recoñece que cousas son imprescindibles e de cales se pode prescindir á hora de ir a mercar fomentando deste xeito un consumo responsable.	CSIEE CAA CMCCT CSC	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros	Recoñece a importancia dos cartos e é quen de elaborar	CSIEE CAA	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			elaborando un pequeno presuposto persoal.	un pequeno presuposto persoal para xestionar os seus aforros	CMCCT CSC	Probas escritas
			CSB3.7.3. Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.	Practica o consumo responsable.	CSIEE CAA CMCCT CSC	Análise de producións
b h	B3.12. Empregabilidade e espírito emprendedor.	B3.8. Comprender os beneficios que ofrece o espírito emprendedor.	CSB3 8.1. Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.	Recoñece quen ten espírito emprendedor e quen non no seu redor	CSIEE CAA CSC	Análise de producións
h	B3.13. A empresa. Actividade e funcións.	B3.9. Explica as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden desenvolver distinguindo entre os diferentes tipos de empresas.	CSB3.9.1. Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.	Diferencia os distintos tipos de empresa segundo a actividade a que se dediquen.	CSC CMCCT	Observación
			CSB3.9.2. Describe diversas formas de organización empresarial.	Recoñece distintas formas de organización empresarial.	CCL CSC	Observación
			CSB3.9.3. Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	Domina un vocabulario sinxelo relacionado co mundo da empresa.	CCL CSC	Observación
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO						
g h i o b	B4.1. As idades da historia: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. B4.2. As fontes históricas e a súa clasificación. Realización dun traballo expositivo seleccionando e clasificando distintas fontes (artísticas,	B4.1. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1. Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.	Sabe identificar a prehistoria e as idades da historia a partir dos feitos que marcan os seus inicios e finais	CSC CAA CCEC CCL CMCCT	Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
	literarias, gráficas, estadísticas, cartográficas, orais, etc.)					
g h i	B4.3.O tempo histórico e a súa medida. B4.4.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. Realización dunha liña do tempo que recolla os acontecementos históricos máis relevantes que marcan as idades da historia.	B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	Sabe debuxar e interpretar unha liña do tempo.	CSC CMCCT CAA CCEC	Observación Análise de producións
b d o h	B4.5.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XIX. B4.6.España na Idade Contemporánea I: o século XIX. B4.7.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XX. B4.8.España na Idade Contemporánea II: o século XX. Mulleres e homes relevantes na historia de España e Galicia. B4.9.España na Unión Europea. B4.10.O Mundo Actual. Realización de arquivos sobre temas de actualidade.	B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.	Cofece e sitúa nunha liña do tempo as diferentes idades da historia en España.	CMCCT CSC CCEC	Observación Análise de producións
			CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.	Recoñece os feitos máis relevantes da historia de España.	CMCCT CSC CCEC	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	Cofece as características principais das formas de vida e da organización social en España ao longo da historia.	CSC CCEC CAA	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.3.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	Cofece as características principais das producións artísticas da historia en España e os seus principais representantes.	CCEC CMCCT CSC	Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Instrumentos de avaliación
			CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	Cofece os feitos principais da nosa historia contemporánea.	CSC CCEC CAA	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.	Recoñece as características da sociedade actual.	CSC CCEC CAA	Análise de producións Probas escritas
d o h	B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural. B4.12.Patrimonio da Humanidade. Elaboración dunha guía sobre os sitios e lugares Patrimonio da Humanidade.	B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	Recoñece a importancia dos restos que chegaron ata os nosos días para coñecer as formas de vida do pasado.	CSC CCEC CAA	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	Valora as distintas manifestacións artísticas que chegaron ata nós.	CSC CCEC CAA	Análise de producións Probas escritas
d o h	B4.13.Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo.	B4.5.Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	CSB4.5.1.Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	Sabe comportarse e respecta as normas nas visitas culturais.	CSC CCEC CAA	Observación
			CSB4.5.2.Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	Entende que hai que coidar e respectar o patrimonio natural, cultural e artístico que chegou ata nós para que perdure moitos anos máis.	CSC CCEC CAA	Observación

4.4.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos tres primeiros temas que son:

TEMA 1. O mundo que nos rodea

TEMA 2. O clima e a paisaxe

TEMA 3. O home e a Terra

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 4 ao 6 que son:

TEMA 4. A organización político-territorial da nosa contorna

TEMA 5. A xente do planeta Terra

TEMA 6. A economía e o seu funcionamento

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos aos temas 7 ao 9 que son:

TEMA 7. Descubrindo a Historia

TEMA 8. A idade contemporánea: o noso tempo

TEMA 9. O patrimonio: a nosa riqueza

Debemos ter en conta que esta planificación é flexible, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.4.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades, lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formaremos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Todo isto en canto a seguridade debido a situación actual de pandemia o aconselle, se non se intentará a relación empregando os chats e foros para traballo en equipo.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades, e aproveitando a nosa participación no proxecto E-dixgal, empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.4.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto dixitais, portátil, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, biblioteca, saídas (cando se poda)...

4.4.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.

- Actividades realizadas na clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumos, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo (Sempre que se poda)

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais, observación do caderno.

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.
- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

As probas escritas constituirán o 70 % da nota, a actitude cara a materia o 10 % e o traballo persoal e en grupo o 20 %

- Probas escritas: por norma xeral farase unha proba escrita por cada tema, sendo a nota final de cada avaliación, a media aritmética de todas as probas.
- O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.
- Consideraranse aspectos actitudinais específicos os relacionados coa actitude cara a materia, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro do 1 ao 4, sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Os **resultados da avaliación** expresaranse nos termos de insuficiente(IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) o sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que será a nota media das cualificacións parciais, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación das competencias clave reflectiranse na **acta de avaliación final** de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.4.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.4.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Ciencias Sociais)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.
B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.
B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.
B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.
B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.
B4.3.Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.3.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España. CSB4.3.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas. CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.
B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.

4.5.Ciencias da natureza. (Sara Edreira Tarela)

4.5.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3.º Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. ▪ B1.3. Lectura de textos propios da área. ▪ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ▪ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). Xestión de ficheiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. Busca, selecciona e organiza información concreta sobre un feito ou fenómeno natural. ▪ 2. Analiza a información dispoñible sobre un feito ou fenómeno natural. ▪ 3. Obtén conclusións sobre un feito ou fenómeno natural a partir da información recompilada, e comunicaas de forma oral ou escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expresa oralmente e por escrito contidos relacionados con textos orais e/ou escritos de forma clara e ordenada 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			comprensión de textos orais e/ou escritos.				
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as opcións dun tratamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega de forma autónoma textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planifica o seu traballo de forma autónoma 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Traballo individual e cooperativo. ▪ B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. ▪ B1.9. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias. ▪ B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Traballa individualmente e en grupo. ▪ Coñece os riscos das novas tecnoloxías(uso da internet) e demais materiais de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.13. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adicción. 						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados. ▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É quen de facer un pequeno informe do traballo desenrolado. ▪ É quen de facer un informe en calquera soporte do traballo realizado individualmente ou en grupo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Observación ▪ Análise das producións
BLOQUE 2 - O SER HUMANO E A SAÚDE							

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. ▪ B2.2. Anatomía e fisioloxía. ▪ B2.3. Células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas. ▪ B2.4. Diferentes tipos de células. Os virus e as bacterias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe como está formado e como funciona o corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. As funcións vitais no ser humano. ▪ B2.6. Función de relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso e aparello locomotor). ▪ B2.7. Función de nutrición (aparellos respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor). ▪ B2.8. Función de reprodución (aparello reprodutor). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece os distintos aparellos do corpo humano, a súa composición, o seu funcionamento, a súa localizacións, as súas funcións, etc... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ h ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Saúde e enfermidade. ▪ B2.10. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. ▪ B2.11. Hábitos saudables para previr enfermidades. ▪ B2.12. Trastornos alimenticios. ▪ B2.13. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. ▪ B2.14. Tipos de dietas. ▪ B2.15. Análise de etiquetas de produtos. ▪ B2.16. Avances da ciencia que melloran a saúde e a vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo. ▪ CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde. ▪ CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e practica un estilo de vida saudable para un bo funcionamento do seu corpo. ▪ Identifica os perigos das dietas milagre. ▪ Sabe que o consumo de drogas e alcol é malo para a saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita ▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita ▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B2.17. Coñecemento de actuacións básicas de primeiros auxilios. 		<ul style="list-style-type: none"> CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece algúns avances científicos para a mellora da nosa saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais. 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe practicar algunha técnica de primeiros auxilios moi sinxela. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS							
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Seres vivos, seres inertes. Diferenciación. B3.2. Organización e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece a organización do corpo humano en canto a células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas (localización, forma, estrutura, funcións, coidados, etc...) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> e h l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. B3.5. As plantas: estrutura e fisioloxía. A fotosíntese e a súa importancia para a vida na Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: <ul style="list-style-type: none"> – Reino animal. – Reino das plantas. – Reino dos fungos. – Outros reinos. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece a clasificación dos seres vivos e as súas principais características. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega guías para identificar aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> Entende e explica o importante que é a fotosíntese para a vida dos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ h ▪ l ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. Características e compoñentes dun ecosistema. ▪ B3.7. Ecosistemas: pradería, poza, lagoa, bosque, litoral e cidade e os seres vivos. A biosfera, diferentes hábitats dos seres vivos. ▪ B3.8 Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. ▪ B3.9. Uso de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos. ▪ B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. ▪ B3.11. Uso da lupa para a observación científica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as características e os elementos que compoñen un ecosistema, así coma os seres vivos que o habitan e as súas relacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece algúns ecosistemas da súa contorna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. Relaciona determinadas prácticas do ser humano co coidado e co respecto polo medio natural. ▪ 2. É quen de explicar como os cambios no medio natural (por fenómenos naturais ou pola actividade humana) poden afectar aos seres vivos e inertes, e variar o equilibrio 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega aparellos científicos para determinadas tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ É quen de sacar conclusións e presentalas de forma oral ou escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ✓
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA							

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Concepto de enerxía. Diferentes formas de enerxía. A luz como fonte de enerxía. ▪ B4.2. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás. ▪ B4.3. Os cambios de estado. As reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as leis básicas da reflexión e refracción da luz, da transmisión da electricidade e dos cambios de estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica reaccións químicas (oxidación, combustión e fermentación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. ▪ B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. ▪ B4.6. Utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para a sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionalas co desenvolvemento enerxético e sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece diferentes formas de enerxía (mecánica, térmica, química, etc...) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diferencia entre enerxías renovables e non renovables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Planificación e realización de experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento diante da luz, o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece os efectos da forzas sobre os corpos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	<p>son, a calor, a humidade e a electricidade.</p> <ul style="list-style-type: none"> B.4.8. Predición de cambios no movemento ou na forma dos corpos por efecto das forzas. 		<p>o proceso seguido e o resultado obtido.</p>				
			<ul style="list-style-type: none"> CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece os efectos da calor sobre determinados materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor). B4.10. Atracción e repulsión de cargas eléctricas. B4.11. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. B4.12. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. B4.13. Normas de prevención de riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> Diferencia entre cambios de estado reversibles e irreversibles. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece os distintos tipos de mesturas e como separar os seus compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> É quen de presentar traballos en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSIEE CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións ✓
			<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece as características principais das reaccións químicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> Cumpre e respecta as normas de seguridade establecidas para as tarefas a realizar. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBTENTOS E MÁQUINAS							
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade. B5.2. Análise de operadores e emprego na construción dun aparello. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece os distintos tipos de máquinas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas. 	<ul style="list-style-type: none"> Diferencia algún dos compoñentes das máquinas 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita
			<ul style="list-style-type: none"> CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece como as máquinas facilitan a vida diaria do home. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> g h j 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Construción de estruturas sinxelas que cumpran unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB5.2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> É quen de empregar diferentes estratexias para a construción de pequenas estruturas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. A electricidade no desenvolvemento das máquinas. B5.5. Elementos dos circuitos eléctricos. B5.6. Efectos da electricidade. B5.7. Condutores e illantes. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade. 	<ul style="list-style-type: none"> É quen de construír un sinxelo circuito eléctrico explicando cada un dos seus compoñentes 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSIEE CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Observación Análise das producións
			<ul style="list-style-type: none"> CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe o que é un imán e para que se emprega. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. A relación entre electricidade e magnetismo. 		imáns e relaciona electricidade e magnetismo.				<ul style="list-style-type: none"> Proba escrita
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. B5.11. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade. CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece algúns dos descubrimentos máis importantes da humanidade Entende que os avances científicos nos facilitan a nosa vida diaria, aínda que identifica os seus riscos e os seus beneficios 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CMCCT CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Análise das producións Proba escrita Análise das producións Proba escrita

4.5.2. Temporalización

Con respecto a temporalización dos estándares de aprendizaxe ao longo da **primeira avaliación** impartiranse os que teñen que ver cos catro primeiros temas que son:

- TEMA 1. AS PLANTAS
- TEMA 2. OS ANIMAIIS
- TEMA 3. UN PLANETA CHEO DE VIDA

Na **segunda avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos os temas 5 e 8 que son:

- TEMA 4. A NOSA SAÚDE
- TEMA 5. NUTRÍMONOS
- TEMA 6. RELACIONAMONOS E REPRODUCÍMONOS

E por último na **terceira avaliación** impartiranse os estándares de aprendizaxe relativos os temas 9 e 12 que son:

TEMA 7. A MATERIA E ENERXÍA

TEMA 8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO

TEMA 9. MÁQUINAS

Debemos ter en conta que esta planificación **é flexible**, xa que dependerá das necesidades de cada contexto educativo e das características do alumnado.

4.5.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso atendendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.5.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regla, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.5.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademáis do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais

- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas máis adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliar sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes *criterios de cualificación*:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%
- Traballo diario (talleres, exercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.5.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos

da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.5.7. Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencia

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p>	<p>CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.</p>
<p>B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, cuidados etc.</p>	<p>CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.</p>
<p>B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.</p>	<p>CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o cuidado e mantemento do funcionamento global do corpo.</p>

4.6. Valores sociais e cívicos. (Cristina Iturrioz Muñoz)

4.6.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA							
M k	B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	Amosa respecto polos demais e por si mesmo.	CSC CCL	1ª	Observación
			VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna.	Amosa respecto polos demais e por si mesmo.	CSC CSIEE	1ª	Observación
			VSCB1.1.3 Coñece e asume os trazos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente.	Reflexiona sobre a súa propia conduta e asume a súa propia responsabilidade	CAA CCL	1ª	Observación
			Identifica os principais trazos da súa personalidade ou a súa forma de actuar dunha forma construtiva			2ª	
M a	B1.2. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva.	Reflexiona sobre conflitos da súas vida persoal e analiza o xeito que tivo de enfrontalos e superalos	CAA	2ª	Observación Análise das producións
			VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia.	Reflexiona sobre conflitos da súas vida persoal e analiza o xeito que tivo de enfrontalos e superalos	CCL CSIEE	1ª	Observación
			VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	Aprende e inventa técnicas de autocontrol en situacións conflictivas e reflexiona sobre como aplicarlas en situacións	CSC CSIEE	3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				concretas dunha forma creativa			
			VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	Transmite ideas ou opinións sobre situacións da vida cotiá respectando as quendas de intervención	CSC CSIEE CCL	1ª	Observación
m b	B1.3. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. A automotivación.	B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	Traballa en actividades colaborativas comprendendo a importancia da responsabilidade propia e individual para o éxito do proxecto común	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración.	Adopta estratexias para axudar a mellorar a convivencia coas persoas da súa redonda	CSC CCL CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	Desenvolve actitudes de autodomínio e de confianza en si mesmo e nos demais para resolver un conflito a partir do diálogo e do traballo en grupo	CSC CAA CSIEE	2ª	Observación Análise das producións
b m	B1.4. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade en si mesmo e en si mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. Tolerancia á frustración.	B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	Reflexiona sobre como identificar e resolver conflitos a partir de relatos ou ilustracións	CSC CSIEE	1ª 3ª	Observación Análise das producións
			VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Identifica os seus sentimentos, actitudes e reaccións ante determinadas situacións da vida cotiá	CSC CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
b c	B1.5. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso	B1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas.	Reflexiona sobre as consecuencias das accións e tenas en conta para decidir dilemas sobre algunhas cuestións éticas	CSC CSIEE	1ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	respecto a un mesmo e aos demais.	sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.	VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	Valora as vantaxes e os inconvenientes das accións antes de tomar unha decisión	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
a c	B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	Realiza unha análise sobre os roles de xénero e os estereotipos dos contos clásicos e reelabóraos intercambiando os roles de forma creativa	CSC CSIEE CCEC	2ª	Observación Análise das producións
			VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas	Identifica conflitos sociais ou situacións da vida cotiá reflexionando de forma realista sobre como podería solucionarlas de forma efectiva	CSC CAA CSIEE	1ª 2ª	Observación Análise das producións
			VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.	Reflexiona sobre a importancia da responsabilidade e da actitude individual que ten no seu propio proceso de desenvolvemento persoal e a nivel colectivo	CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPEOIAIS							
b m e	B2.1. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar e argumentar.	B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	Escoita o seu interlocutor de forma atenta e activa, entendendo a mensaxe expresada	CCL CSC	3ª	Observación Análise das producións
			VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo	CCL CSC CSIEE	3ª	Observación
			VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse.	Ten en conta as opinións doutras persoas e reflexiona sobre as súas propias	CAA CSIEE CSC CCL	3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
c m e	B2.2.Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que iniben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.	Transmite sentimentos e ideas con claridade e expresividade en diálogos e actividades en grupo	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	Realiza debates ou diálogos interactuando adecuadamente con todas as persoas do grupo adaptando a súa expresión á persoa coa que se comunica	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
e m	B2.3. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.3. Empregar a aserción.	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	Comunícase de forma asertiva, respectando as diferentes ideas e facendo respectar as propias	CCL CSC	1ª	Observación
			VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto.	Da a súa opinión sobre distintos temas respectando a opinión dos demais	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
b m	B2.4.O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.4.1 Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	Escoita o seu interlocutor de forma atenta e activa, entendendo a mensaxe expresada	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB2.4.2.utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	Dialoga inferindo e dándolle o sentido adecuado á expresión dos demais. Dialoga utilizando expresións de reforzo da comunicación, parafraseando as ideas transmitidas polos interlocutores e amosando empatía	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
c m o	B2.5. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.5.Establecer relacións interpersonais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.5.1.Interacciona con empatía.	Comprende a importancia da empatía e da comprensión do interlocutor en diálogos ou outros tipos de relacións comunicativas	CSC CCL CSIEE	2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			VSCB2.5.2. Sabe contribuir á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	Realiza debates ou diálogos interactuando adecuadamente con todas as persoas do grupo adaptando a súa expresión á persoa coa que se comunica	CSC CSIEE	2ª 3ª	Observación
a m e	B2.6.Os estereotipos. As consecuencias dos prexuízos. Desenvolvemento de actitudes de solidariedade ante problemas e necesidades das persoas máis desfavorecidas. B2.7. Identificación, axuízamento crítico e rexeitamento das situacións de marxinação, discriminación e inxustiza social. B2.8. Creación de textos, empregando a linguaxe verbal e non verbal, para comunicar en diferentes soportes as conclusións de investigacións realizadas sobre situacións do seu contorno.	B2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando sobre os problemas que provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren.	VSCB2.6.1. Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.	Identifica e analiza os prexuízos sociais existentes na súa redonda máis próxima, valorándoos de forma negativa durante unha actividade en grupo	CSC CSIEE	1ª	Observación Análise das producións
			VSCB2.6.2. Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo.	Reflexiona sobre o efecto negativo que teñen os prexuízos sociais e como repercuten na nosa forma de ver as demais persoas	CCL CSC CCEC	1ª	Observación Análise das producións
			VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	Reflexiona sobre os prexuízos na súa redonda e nos medios de comunicación e elabora un mural.	CCL CCEC CSC CD CAA	1ª	Observación Análise das producións
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS							
b m	B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizade, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión.	B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Desenvolve actitudes de autodominio e de confianza en si mesmo e nos demais para resolver un conflito ou un problema a partir do diálogo e traballo en grupo	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Ten en conta as opinións, argumentos e puntos de vista doutras persoas para aprender ou reflexionar sobre as súas propias opinións	CSC CSIEE	3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
b	<p>B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos.</p> <p>B3.4. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.</p>	<p>B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.</p>	<p>VSCB3.2.1. Amosa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.</p>	<p>Comprende que en ocasións necesita axuda ao tempo que os demais o poden necesitar a el ou ela.</p>	<p>CAA CSIEE CSC</p>	<p>2ª 3ª</p>	<p>Observación</p>
			<p>VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.</p>	<p>Empatiza coa situación doutros nenos cando teñen problemas e amósase disposto a axudar o resto das persoas</p>	<p>CAA CSIEE CSC</p>	<p>2ª 3ª</p>	<p>Observación</p>
			<p>VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.</p>	<p>Traballa comprendendo a importancia da responsabilidade individual para o éxito do proxecto común</p>	<p>CSC</p>	<p>1ª 2ª 3ª</p>	<p>Observación</p>
			<p>VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.</p>	<p>Traballa nunha tarefa co obxectivo común de buscar información sobre un tema e elaborar un traballo</p>	<p>CSC CSIEE CAA</p>	<p>1ª 2ª 3ª</p>	<p>Observación</p>
a	<p>B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.</p>	<p>B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.</p>	<p>VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma.</p>	<p>Entende e valora a necesidade de existan unhas normas de convivencia no colexio e na aula así como na relación co resto da sociedade.</p>	<p>CCL CSC</p>	<p>1ª 2ª 3ª</p>	<p>Observación</p>
			<p>VSCB3.3.2. Infíre a necesidade das normas da súa comunidade educativa</p>		<p>CAA CSC</p>		
			<p>VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio.</p>		<p>CCL CSC CSIEE</p>		
			<p>VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.</p>		<p>CSC</p>		
c m	<p>B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade.</p>	<p>B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.</p>	<p>VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.</p>	<p>Aprecia o uso asertivo do diálogo e da comunicación como medio para mellorar a convivencia</p>	<p>CSC CSIEE</p>	<p>1ª</p>	<p>Observación</p>
			<p>VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.</p>	<p>Aplica as diferentes fases dos procesos de mediación ou resolución de conflitos.</p>	<p>CSC CSIEE</p>	<p>1ª</p>	<p>Observación</p>
			<p>VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación</p>	<p>Comunícase de forma asertiva, respectando as</p>	<p>CCL CSC</p>	<p>1ª</p>	<p>Observación</p>

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	diferentes ideas e facendo respectar as propias.			
			VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	Identifica e analiza os posibles sentimentos ou pensamentos de personaxes nun conflito nunha mensaxe.	CSC CSIEE	1ª	Observación
d m	B3.7. O altruísmo. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situación de marxinación, de discriminación e de inxustiza social. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.	B3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	Defende o traballo altruísta dando e recibindo cando sexa preciso.	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	Participa de forma desinteresada na súa comunidade educativa.	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
a m	B3.8. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.	B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.	Elabora xuízos morais ou de opinión en relación a diferentes condutas ou situacións da vida cotiá e xustifícaos mediante argumentos sinxelos	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.		CSC CSIEE		
d o	B3.9. Conceptualización do dilema moral. Resolución de dilemas morais.	B3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas morais para detectar prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.	Elabora xuízos morais o de opinión e xustifícaos mediante argumentos sinxelos Argumenta a súa opinión ou a súa forma de actuar a partir dos seus propios valores persoais con	CSC CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais.		CSC CSIEE		
			VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.		CSC CSIEE		

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	xustificacións lóxicas, coherentes e precisas	CSC CSIEE		
a d o	<p>B3.10. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais.</p> <p>B3.11. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades.</p> <p>B3.12. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. Análise destes feitos.</p>	B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades...	Identifica situacións nas que existe discriminación e reflexiona sobre as posibles causas.	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.		CSC CSIEE		
			VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.	Realiza unha análise sobre os roles de xénero e os estereotipos	CSC CSIEE	3ª	Observación das producións
d a	<p>B3.13. Dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e de opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.</p> <p>B3.14. Sensibilidade e respecto polos costumes, valores morais e modos de vida distintos aos propios.</p>	B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese.	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.	Ten en conta as opinións, argumentos e puntos de vista doutras persoas para aprender ou reflexionar sobre as súas propias opinións	CSC	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.	Préstalles atención ás intervencións dos demais, intentando comprender a mensaxe transmitida e valorando as opinións diferentes como elemento enriquecedor.	CSC		
			VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.	Valora positivamente a diversidade cultural e as diferenzas entre persoas e comprende que a cultura ou	CSC CSIEE	1ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.	a relixión inflúe nos pensamentos das persoas.	CSC CSIEE CCL		
d m	B3.15. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.	B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	Valora criticamente mensaxes sexistas de anuncios publicitarios e identifica os roles representados	CSC CSIEE	1º 2ª	Observación das producións
a	B3.16 Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática.	B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	VSCB3.11.1. Axuíza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática. VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.		CSC CSIEE CSC CCL		
a o	B3.17. Principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española.	B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española. VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados. VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	Elabora xuízos de opinión e xustifícaos mediante argumentos sinxelos Coñece e respecta os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás	CSC CCL CSC CSIEE CSC CSIEE	3ª	Observación das producións Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
a e	B3.18. Os servizos públicos e bens comúns. Defensa, identificación, aprecio, respecto e coidado dos bens comúns e dos servizos públicos: contribución da cidadanía a través dos impostos. A responsabilidade social. A xustiza social.	B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	Reflexiona sobre a responsabilidade dos cidadáns de contribuír ao ben da sociedade	CSC CCL CSIEE	3ª	Observación das producións
			VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	Comprende a correlación entre os impostos que deben pagar os cidadáns e os servizos públicos aos que teñen dereito.	CSC CCL	3ª	Observación das producións
			VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.	Reflexiona sobre os efectos negativos de non pagar impostos a nivel individual e a nivel colectivo e exprésao mediante argumentos creativos	CSC CCEC CD CCL CSIEE	3ª	Observación das producións
h o	B3.19 Fontes de enerxía renovables e non renovables. Identificación das actitudes e estratexias individuais e colectivas de consumo enerxético responsable. B3.20. Rutinas individuais para mellorar a calidade de vida. Reflexión sobre as posibilidades de cambio. B3.21. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións B3.22. Realización e interpretación de gráficos sinxelos.	B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos acontecementos que o modifican.	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.	Amosa unha actitude respectuosa co medio ambiente	CSC CCL CSIEE	3ª	Observación das producións
			VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.	É consciente da repercusión da acción humana no medio ambiente	CSC CAA	3ª	Observación das producións
			VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.	Expón e adopta medidas para a conservación do medio que o rodea	CCL CSC CAA CSIEE	3ª	Observación das producións
			VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes.		CSC CD CMCT CCEC		
k	B3.23. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no ámbito escolar e doméstico..	B3.15 . Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos.	VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	Identifica as condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B3.24. Actitudes e estratexias de promoción de formas de vida saudable e de calidade B3.25. Os primeiros auxilios		VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.	É quen de explicar en que consisten as prácticas de primeiros auxilios	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
a i	B3.26. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade e dos contidos que se presentan no contorno dixital para desenvolver a capacidade crítica.	B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros.	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	Fai un uso responsable das novas tecnoloxías.	CD CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB3.16.2. Analiza e axuíza criticamente os contidos do contorno dixital.	Entende os riscos que se poden dar nun mal uso das novas tecnoloxías	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
i	B3.27. O consumo responsable. Identificación de actitudes e estratexias persoais e colectivas de consumo responsable B3.28. A publicidade e as súas técnicas. Influencia nos hábitos de consumo. B3.29. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións.	B3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías.	VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.	Busca e analiza información sobre a sociedade de consumo	CD CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.	Reflexiona criticamente sobre a sociedade de consumo e a influencia da publicidade	CSC CCEC CD	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuízando criticamente hábitos de consumo innecesario.		CSC CCL CCEC CSIEE		
n	B3.30. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. B3.31. Comunicación da información elaborada por diferentes medios B3.32. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios	B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais.	VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	Infórmase na prensa sobre os accidentes de tráfico analizando as causas e consecuencias dos mesmos.	CSC CSIEE CAA	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	Busca , analiza e selecciona información sobre os accidentes de tráfico en diferentes medios para elaborar traballos nos	CSC CCL	1ª 2ª 3ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				que analiza e explica as principais causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.			
			VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	É quen de expoñer as principais medidas que deberíamos adoptar para previr os accidentes de tráfico.	CSC CCL CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións

4.6.2. Temporalización

Atópase rexistrada na táboa

4.6.3. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizado, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo (dependendo da situación epidemiolóxica), fomentando a aprendizaxe entre iguais. desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Se tentará que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades se empregarán recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

A metodoloxía na aula debe fundamentarse na relación entre o progreso persoal e o académico, porque equilibrio afectivo e aprendizaxe van unidos e fortalécense mutuamente. O ensino da área require que o profesorado estimule a axuda mutua e o traballo cooperativo, co que a través da comunicación oral, o diálogo e a interacción entre o alumnado se contribuirá a desenvolver a competencia para participar activamente nun equipo, a análise e a reorganización das propias ideas, o respecto crítico a outros puntos de vista, o recoñecemento dos propios valores e limitacións, a adaptación ás necesidades colectivas e a solidariedade, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas. Debe potenciar, ademais, o desenvolvemento de competencias que lles permitan aos alumnos e as alumnas considerarse valiosos e valiosas e axudar ás demais persoas, á vez que se senten recoñecidos e recoñecidas e se mostran receptivos e receptivas para recibir axuda na resolución de problemas.

4.6.4. Materiais e recursos didácticos

- Materiais

- Caderno de actividades.
- Murais.
- Encerado e lousa dixital.

- Recursos

- Biblioteca de aula e de centro
- Aula de informática.
- Material didáctico: Láminas de observación
- Recursos do entorno: (saídas, exposicións, teatro...)
- Contos para intercambio
- Recursos audiovisuais

4.6.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

Recollida periódica do caderno.

Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais

Exposicións orais, traballos, informes..

Traballos en grupo

Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliar sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos na aula e unha actitude positiva de cara á materia.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DO ALUMNADO

- Actividades diarias de clase, fichas, producións propias, talleres, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..). **50%**
- Intervencións orais, participación, atención, interese, esforzo... **50%**

O traballo persoal e en grupo, cualificarase tendo en conta o caderno, as actividades que se realizarán na aula e na casa.

Consideraranse aspectos relacionados coa actitude, participar activamente na aula, ter una actitude positiva cara as tarefas propostas, esforzarse por resolver as tarefas con éxito..

4.6.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias clave.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. A comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.6.7. Aprendizaxes imprescindibles para o curso 2021/2022 en caso de necesidade por confinamento.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Valores sociais e cívicos)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese.	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.
B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española. VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.
B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais. VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.
B2.5. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.5.1. Interacciona con empatía
B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades... VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.

5. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Os criterios de promoción entre cursos e ao final de etapa serán os seguintes:

O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado, ou os obxectivos da etapa, e que acadou o grao de adquisición necesario das competencias correspondentes.

Tomaranse como referencia as seguintes consideracións:

O alumno ou alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que:

- ✓ Non teña máis de tres materias con cualificación de insuficiente.
- ✓ Non teña cualificación de insuficiente nunha das linguas cooficiais e matemáticas.

A repetición considerarase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado. Poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polo centro de acordo co que estableza a consellería competente en materia educativa.

O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Empregaremos ao remate do proceso a seguinte táboa para valorar o proceso de ensino e a práctica docente:

	1	2	3	4
Deseño distintas actividades de aprendizaxe para o logro de cada un dos obxectivos				
Motivo aos meus alumnos comunicándolles os obxectivos que quero acadar e a finalidade das actividades, partindo dos seus coñecementos previos.				
Relaciono os contidos con situacións reais, informándoos da utilidade e creando expectativas				
Emprego metodoloxías que favorezan o desenvolvemento dunha actitude positiva do alumno e que teña en conta os seus intereses				
Propoño actividades que favorecen a aprendizaxe autónoma				
Cando comezamos unha actividade nova, os alumnos/-as coñecen os obxectivos e competencias que se queren desenvolver, as diferentes actividades a realizar e como se lles vai avaliar.				
As actividades que propoño están relacionadas con situacións da vida real.				
En función das características de cada alumno suscito tarefas e logros diferentes.				
Propoño metodoloxías diversas.				

Tamén valoraremos aspectos organizativos sobre o emprego de materiais e distribución do grupo clase

Como organizo o grupo clase (expresado en porcentaxe de tempo)		%
	Traballo individual	
	Parellas	
	Pequeno grupo	
	Gran grupo	
Emprego recursos e materiais variados para a aprendizaxe		

7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH) ou altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso adecuado.

Entre as medidas indicadas na epígrafe anterior considéranse as que garantan que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexeráse polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

Correspóndelle á Administración educativa establecer as condicións de accesibilidade ao currículo do alumnado con necesidades educativas especiais, os recursos de apoio que favorezan ese acceso e, de ser o caso, os procedementos oportunos cando sexa necesario realizar adaptacións significativas dos elementos do currículo dese alumnado; adaptacións que se realizarán procurando o máximo desenvolvemento posible das competencias clave e que tomarán como referente para a avaliación continua e a promoción os elementos fixados nas devanditas adaptacións.

A escolarización do alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo, realizarase atendendo ás súas circunstancias, aos seus coñecementos, á súa idade e ao seu historial académico. Quen presente un desfasamento no seu nivel de competencia curricular de mais de dous anos poderá ser escolarizado no curso inferior ao que lle correspondería por idade. No caso de superar ese desfasamento, incorporaranse ao curso correspondente á súa idade.

Para o alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación, de ser o caso, do seu desfasamento e que lle permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as seguintes conmemoracións:

- 20 de novembro de 2021: Día Universal da Infancia.
- 25 de novembro de 2021: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- Do 30 de novembro ao 7 de decembro de 2021: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.
- 3 de decembro de 2021: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 10 de decembro de 2021: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 24 de xaneiro de 2022: Día Internacional da Educación.
- 30 de xaneiro de 2022: Día Escolar da non Violencia e da Paz.
- 24 de febreiro de 2022: Día de Rosalía de Castro.
- 8 de marzo de 2022: Día Internacional da Muller.
- 15 de marzo de 2022: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.
- Do 7 ao 11 de marzo de 2022: Semana da Prensa. Un día desta semana traballarase na aula con xornais.
- 7 de abril de 2022: Día Mundial da Saúde.
- Entre o 18 e o 22 de abril de 2022: Semana do Libro.
- 2 de maio de 2022: Día Internacional contra o Acoso Escolar.
- 9 de maio de 2022: Día de Europa.
- Do 16 ao 20 de maio de 2022: Semana das Letras Galegas.
- 5 de xuño de 2022: Día Mundial do Medio Ambiente.

Ademais, para favorecer a visibilidade e integrar de forma transversal a diversidade afectivo-sexual, realizaranse actividades específicas próximas ás datas de celebración internacionais relacionadas co recoñecemento efectivo do dereito de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais.

Ademais destas tamén se realizarán se fora posible dentro da situación actual de pandemia:

- ▶ Saídas ao contorno máis próximo ao centro.
- ▶ Actividades que xurdan ao longo do curso ofrecidas por distintas entidades.
- ▶ Participación do alumnado nas probas deportivas organizadas en deporte escolar (Plan Proxecta)

9. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS E PROCESOS DE MELLORA

Valoraremos a adecuación de obxectivos, contidos e criterios de avaliación á realidade do alumnado. Comprobaremos se as avaliacións das materias inclúen o grao de desenvolvemento das competencias básicas, se a metodoloxía empregada é coherente cos obxectivos previstos, se se aplicaron as medidas de atención á diversidade de forma axeitada, e se as aprendizaxes do alumnado con relación ao previsto están axustadas. Comprobaremos se o grao de desenvolvemento das programacións docentes foi suficiente e se a coordinación entre o profesorado cumpre as expectativas iniciais. Con todos estes datos poderemos avaliar globalmente todo o proceso

Para valorar a nosa propia programación e acometer as reformas necesarias co fin de melloralas, usaremos como ferramenta esta lista de valoración:

ASPECTOS DA REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN	1	2	3	4
Organizáronse os estándares en relación ás distintas unidades de programación.				
Definíronse axeitadamente os indicadores de logro dos estándares.				
Determináronse os estándares imprescindibles.				
Están correctamente asociados estándares, instrumentos de avaliación e indicadores de logro.				
Deseñouse a avaliación inicial e definiuse que facer cos seus resultados.				
Medidas de atención á diversidade: Tivéronse en conta medidas xerais de intervención educativa.				
Contempláronse medidas para o alumnado con NEAE.				
Fíxose unha AC no caso de estar autorizada.				
Atendeuse axeitadamente ao alumnado con sobredotación.				
Definíronse programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación vinculados aos estándares.				
Avaliouse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.				
Hai estratexias de promoción da lectura e da escritura.				
Hai estratexias para inserir as TIC no proceso de ensino.				
Aplicase a metodoloxía didáctica acordada.				
As tarefas están vinculadas a situacións reais, significativas e motivadoras para o alumnado.				
Cada instrumento de avaliación relaciónase cos estándares de aprendizaxe.				
Hai procedementos e instrumentos de avaliación variados.				
Os estándares imprescindibles están identificados.				
Infórmase ás familias e ao alumnado de estándares e criterios de cualificación.				
Análise dos resultados das avaliacións individualizadas.				
Coordinación entre o equipo didáctico.				
Coordinación do profesorado a nivel vertical: outros cursos e etapas.				
Tratamento preciso dos temas transversais.				
Actividades extraescolares e complementarias.				

10. PLAN DE RECUPERACIÓN

No apartado de cada materia de aprendizaxes non superadas en cada curso especificamos nos contidos pendentes que nos centraremos. Ademais farase unha avaliación inicial ao principio de cada tema para saber exactamente dende onde partimos na aprendizaxe e empezar a repasar os conceptos necesarios de cuarto de primaria que quedasen sen dar ou estén esquecidos.

11. MEDIDAS PARA A ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

En caso de que chegara a producirse, unha suspensión total ou parcial da actividade lectiva presencial no centro, por causa dun gromo, activarase o ensino a distancia, que se levará a cabo a través da aplicación de EVA dentro do proxecto Edixgal que xa comezaremos a usar dende o primeiro día de clase.

As clases por videoconferencia serán a través da aplicación falemos e se procurará que sexa unha vez a semana obrigatoria, e dando ao alumnado a opción de poderse conectar de forma diaria durante como mínimo unha hora.

As familias terán coñecemento de todas as conexións porque mandaráselles o enlace das reunións que faremos por falemos mediante Abalarmóbil. Ademais terase unha comunicación constante mediante a mesma aplicación. Tamén se poderán empregar outros medios de comunicación coas familias como o teléfono ou a videoconferencia.